

INFORME 2014

RESUM EXECUTIU
RESUMEN EJECUTIVO

INFORME 2014

resum executiu
resumen ejecutivo

Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona

Direcció:

Noemí Juaní i Ramon

Coordinació de la Investigació:

Vicens Valentin Lopez

Equip d'investigació:

Cesar Martínez. Assistent de coordinació.
Francesc Betran Miquel Carreras i Ruth Claparols

Disseny:

Albert Muñoz Thuile

INFORME 2014

RESUM EXECUTIU

1. Introducció

Després d'haver abordat l'anàlisi de forma separada del moviment dels assumptes, així com dels principals indicadors judicials, de cadascun dels quatre ordres jurisdiccionals, en el present Capítol es durà a terme una comparativa de les dades més rellevants de tots ells, a manera de conclusions generals.

A més, enllaçant amb les dades exposades en el capítol inicial relatiu a la presentació de l'ICAB i el seu entorn, es recullen una sèrie de reflexions sobre la situació dels Jutjats i Tribunals, en les quals molts advocats i professionals que treballen diàriament amb l'Administració de Justícia, veuran reflectides algunes de les seves opinions i inquietuds. En efecte, l'última part de l'Informe consisteix en una exposició més crítica i valorativa, elaborada a partir de la realització d'un treball de camp, en el qual s'han recollit opinions, formulat enquestes i s'han efectuat anàlisis sobre el propi terreny (això és, els jutjats) sobre el funcionament quotidià de l'Administració de Justícia, amb l'objectiu de ressaltar aquells aspectes que es podrien millorar, en honor d'un millor servei.

En concret, es fa referència a temes com: la implantació de les noves tecnologies en els jutjats, la utilització de sistemes d'informació sobre els assenyalaments (sistema arconte), els retards que es produeixen en la celebració de les vistes, l'acumulació de les vistes en determinats dies de la setmana, així com a la correcció i cordialitat en el tracte per part dels diferents professionals i agents que treballen en el marc de l'Administració de Justícia, entre molts altres.

Finalment, s'aborda una sèrie de preguntes sobre els punts més importants de la reforma de la LOPJ que actualment està en fase de projecte, que pretén aprovar l'actual Govern, per conèixer l'opinió dels Advocats sobre l'afectació que podria tenir en el dia a dia en els Jutjats i Tribunals.

Es tracta per tant d'un capítol de tancament, en el qual es valora l'estat de la Justícia, des del punt de vista de la quotidianitat i dels propis professionals que fan ús d'aquesta, en la defensa dels interessos dels ciutadans.

2. Comparativa entre els quatre ordres jurisdiccionals

2.1 Litigiositat

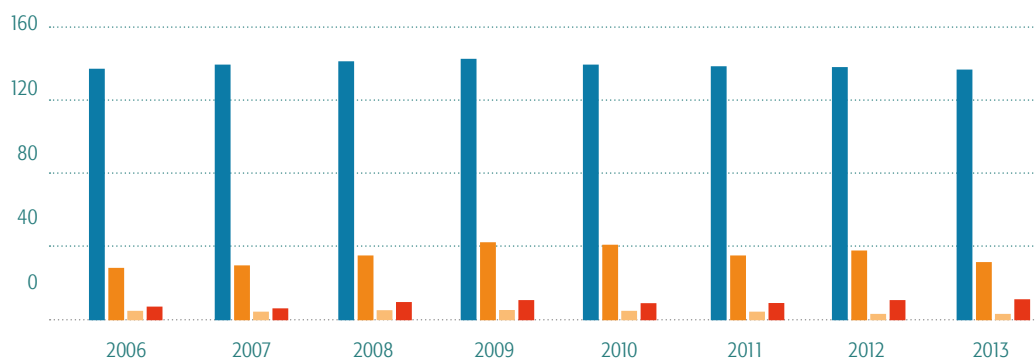
Al llarg del present Informe de la Justícia, s'ha fet referència a la litigiositat com aquella conflictitat amb rellevància jurídica, que implica certa activitat per part dels Jutjats i Tribunals.

En el Gràfic 1 podem veure l'evolució de la taxa de litigiositat, en el període comprès entre l'any 2006 i l'any 2013, així com la seva comparativa entre els quatre àmbits jurisdiccionals que han estat objecte d'estudi en el present treball: penal, civil, contenciós-administratiu i social.

En primer lloc, veiem com cada àmbit judicial presenta unes taxes de litigiositat molt diferents entre si, amb uns salts de xifres molt notables. Així, veiem com la jurisdicció penal és la que ocupa el primer lloc, quant a conflictivitat es refereix, amb una taxa mitjana del 139%. La segona posició l'ocupa l'àmbit civil, amb una litigiositat mitjana del 37%; mentre que els àmbits social i contenciós-administratiu, ostenten una mitjana del 9 i del 6%, respectivament.

En segon lloc, podem observar com en els anys compresos entre el 2008 i el 2010, la conflictivitat puja lleugerament en tots els àmbits jurisdiccionals, coincidint amb l'esclat de la crisi, la incidència de la qual en l'activitat judicial ha estat més o menys intensa, tal i com hem pogut veure en els capítols precedents. Veiem com aquest increment és més acusat en l'ordre civil, mentre que en el contenciós-administratiu és més contingut.

Finalment, a l'any 2013 veiem com es produeix un descens en la tendència de la taxa de litigiositat en tots els àmbits jurisdiccionals, a excepció de l'ordre social, en el qual té lloc un lleuger augment respecte a anys anteriors. Aquest àmbit ha estat un dels més castigats per la crisi, tal com reflecteixen les taxes d'atur, el descens en les contractacions, i l'augment del volum d'acomiadaments i reclamacions de quantitat, que evidencien una de les cares més dramàtiques de la recessió econòmica.

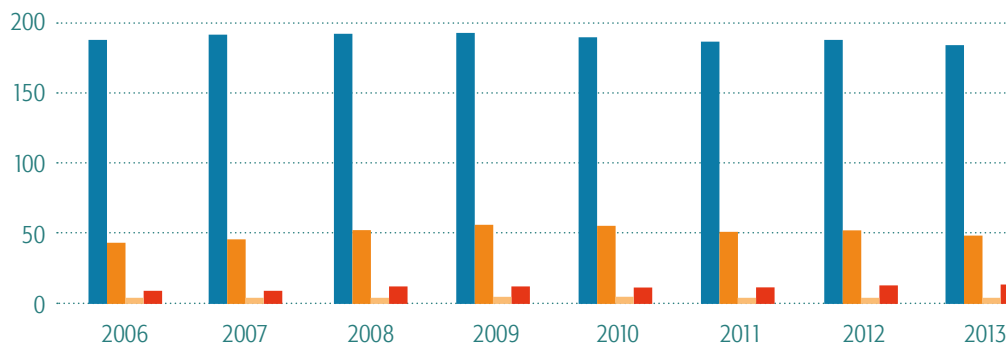
■ Penal	136%	140%	143%	144%	141%	138%	136%	133%
■ Civil	31%	32%	37%	43%	42%	37%	39%	35%
■ Contenciós-Admin.	6%	6%	7%	7%	6%	6%	5%	4%
■ Social	8%	7%	9%	10%	9%	9%	10%	10%

Gràfic 1. Comparativa de la taxa de litigiositat per jurisdiccions.

En el Gràfic 2 podem veure el comportament de la taxa de litigiositat en la “demarcació ICAB” entre els anys 2006 i 2013.

En aquest veiem com en totes les jurisdiccions, a excepció de l'àmbit contenciós-administratiu, es registren taxes superiors a les anotades en el gràfic anterior, sobre la taxa de litigiositat considerada a nivell estatal. La causa que en la “demarcació ICAB” es concentri una conflictitat més alta, és que en aquest territori existeix una major densitat de població i d'indústria, que afavoreix una major activitat amb transcendència judicial.

Així, veiem com en l'àmbit penal la taxa es situa entorn del 192% de mitjana, mentre que en els ordres civil, social i contenciós, s'anota una litigiositat de 52, 13 i 4%, respectivament. Això, en el seu conjunt, suposa una diferència d'un 9% entre la taxa de litigiositat de la “demarcació ICAB” i la anotada a nivell estatal.

■ Penal	190	195	195	196	192	189	191	188
■ Civil	42	46	52	58	57	51	53	48
■ Contenciós-Admin.	4	4	4	5	5	4	4	3
■ Social	11	10	13	15	13	13	14	15

Gràfic 2. Comparativa de la taxa de litigiositat per jurisdiccions. Demarcació ICAB.

2.2 Moviment d'assumpes

Comparativa per jurisdiccions

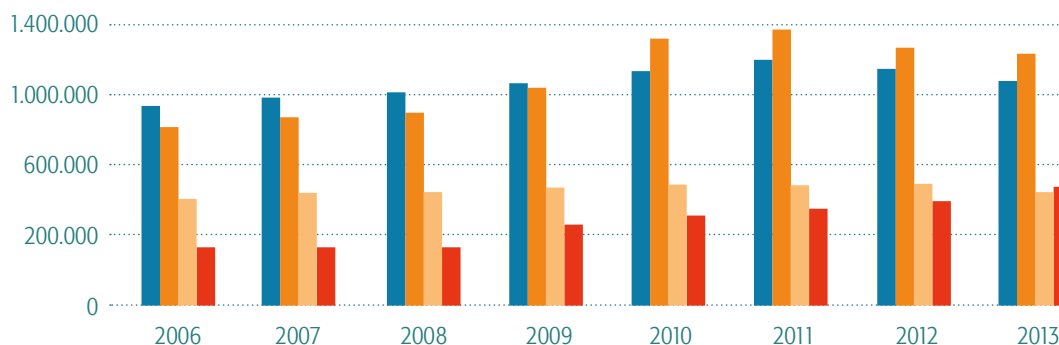
En el Gràfic 3 podem observar una comparativa per jurisdiccions dels assumpes pendents al inici, en el període comprès entre els anys 2006 i 2013.

D'una banda, veiem com en els anys 2010 i 2011 es concentren la major quantitat d'assumpes pendents al inici, coincidint amb la conjuntura socioeconòmica de crisi.

També s'observa com, a pesar que en els últims anys es produeix un descens dels assumptes, aquests segueixen estant per damunt respecte als primers anys de la sèrie, anteriors a la crisi.

D'altra banda, fins a l'any 2009 la jurisdicció penal ocupa el primer lloc quant al nombre total d'assumptes pendents al inici. No obstant això, a partir de l'any 2010, veiem com l'àmbit civil passa a ocupar aquesta primera posició, aconseguint 1.371.719 assumptes pendents a l'any 2011, la xifra més alta de la sèrie. Això encaixa amb l'augment de la taxa de litigiositat que s'experimenta en aquest ordre, en els dos anys anteriors (Gràfic 1), que provoca un col·lapse important que es reflecteix en el volum d'assumptes pendents.

Finalment, veiem com la jurisdicció social registra un augment gradual, a mesura que se succeeixen els anys, la qual cosa indica que és un dels àmbits en els quals la crisi ha anat causant una major pendència dels assumptes, en els últims anys.

■ Penal	920.565	991.296	1.030.056	1.123.650	1.153.156	1.189.754	1.156.200	1.084.919
■ Civil	805.762	858.640	887.700	1.085.204	1.321.457	1.371.719	1.208.943	1.158.046
■ Contenciós-Admin.	301.272	324.952	330.206	361.725	379.090	377.318	380.378	321.729
■ Social	159.484	164.959	162.539	214.795	264.932	279.583	303.347	329.705

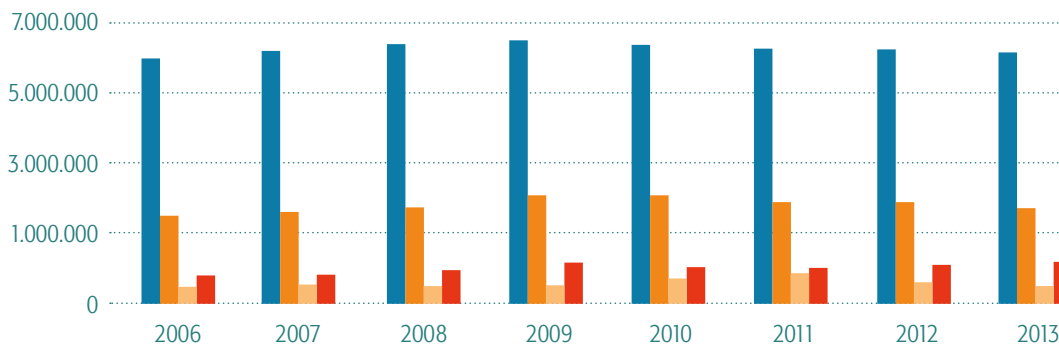
Gràfic 3. Assumptes pendents a l'inici. Comparativa per jurisdiccions.

En el Gràfic 4 podem contemplar l'evolució dels assumptes ingressats en cadascun dels quatre ordres jurisdiccionals, des de l'any 2006 fins a l'any 2013.

En primer lloc, destaca la diferència de volums sobre els quals es treballa en cadascun dels àmbits. Així, veiem com l'ordre penal es manegen una mitjana superior als 6,4 milions d'assumptes, la qual cosa sens dubte és un nombre molt alt, tenint en compte la naturalesa dels fets jutjats. L'any 2009 veiem com s'aconsegueix el nombre més alt d'assumptes penals ingressats, i com a partir de l'any 2010, es produeix un descens gradual dels mateixos, conforme passen els anys.

En segon lloc, veiem com l'àmbit civil treballa amb una mitjana d'1,7 milions d'assumptes registrats; mentre que els àmbits contenciós-administratiu i social, s'ocupen d'una mitjana de 200.000 i 440.000 assumptes, respectivament.

Finalment, veiem com la jurisdicció social és l'única en la qual la tendència dels assumptes ingressats, s'ha mostrat creixent en els dos últims anys de la sèrie. En efecte, en aquest àmbit s'ha produït un increment del 27% a l'any 2013, respecte a l'any 2006, sent aquest augment el més alt en comparació a la resta de jurisdiccions.

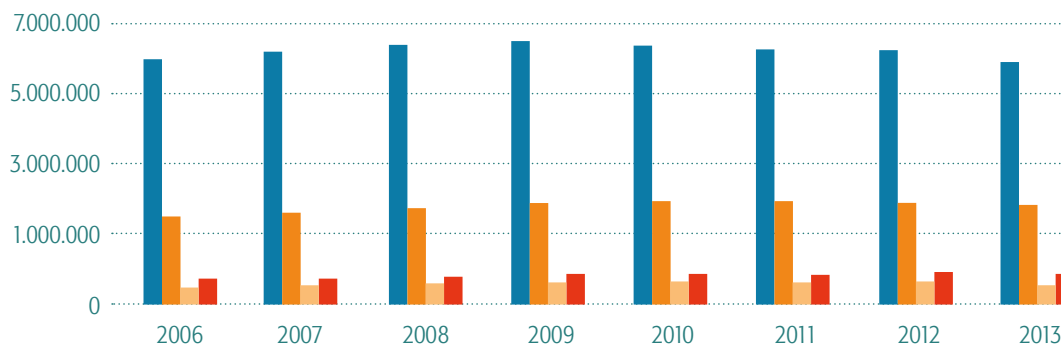

■ Penal	6.102.094	6.311.274	6.610.572	6.740.508	6.617.334	6.519.525	6.420.088	6.282.335
■ Civil	1.369.850	1.445.557	1.694.174	2.008.984	1.966.255	1.751.700	1.819.729	1.653.024
■ Contenciós-Admin.	195.002	206.000	198.984	200.473	283.658	292.127	229.127	194.264
■ Social	343.401	337.416	420.774	484.561	444.316	437.691	463.810	469.329

Gràfic 4. Assumptes ingressats. Comparativa per jurisdiccions.

En relació als assumptes resolts, en el Gràfic 5 podem veure quina ha estat la seva evolució comparant els àmbits jurisdiccionals, des de l'any 2006 fins a l'any 2013.

El comportament de la gràfica discorre de forma paral·lela a la comentada anteriorment sobre els assumptes ingressats, per la qual cosa ens remetem al manifestat.

■ Penal	6.045.053	6.294.881	6.537.169	6.712.433	6.614.840	6.564.453	6.533.836	6.393.340
■ Civil	1.302.134	1.397.827	1.475.733	1.734.313	1.887.911	1.885.357	1.857.859	1.798.202
■ Contenciós-Admin.	220.988	257.666	274.894	292.403	293.170	287.392	282.901	260.003
■ Social	322.844	326.976	349.923	403.566	402.467	391.588	412.760	408.092

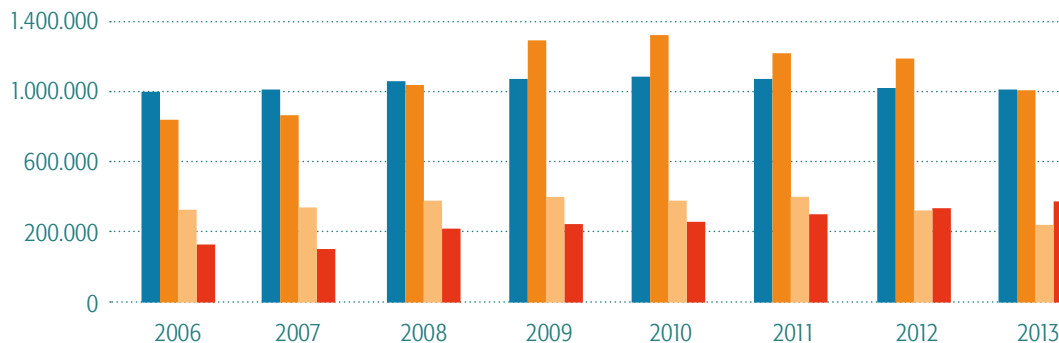
Gràfic 5. Assumptes resolts. Comparativa per jurisdiccions.

Quant a la comparativa per jurisdiccions dels assumptes pendents al finalitzar, en el Gràfic 6 podem observar quina ha estat la seva evolució en el període comprès entre els anys 2006 i 2013.

La tendència de la gràfica es correspon amb el manifestat en el Gràfic 3 sobre els assumptes pendents a l'inici. Així, veiem com les dues jurisdiccions que major nombre d'assumptes pendents al finalitzar anoten, són la penal i la civil. D'acord amb l'exposat en el Gràfic 3, veiem com en els tres primers anys de la sèrie l'àmbit penal ocupa el primer lloc quant al volum d'assumptes pendents al finalitzar, i com a partir del 2009 és la jurisdicció civil la que ocupa aquest primer lloc. No obstant això, a l'any 2013 veiem com l'ordre penal torna presentar el major nombre d'assumptes pendents al finalitzar.

Respecte a l'ordre contenciós-administratiu, la tendència d'aquest registra lleugeres fluctuacions al llarg de la seqüència, amb una mitjana propera als 340.000 assumptes pendents al finalitzar.

Quant a l'àmbit social, d'acord amb el comentat anteriorment, veiem com el nombre d'assumptes pendents no para de créixer conforme se succeeixen els anys.

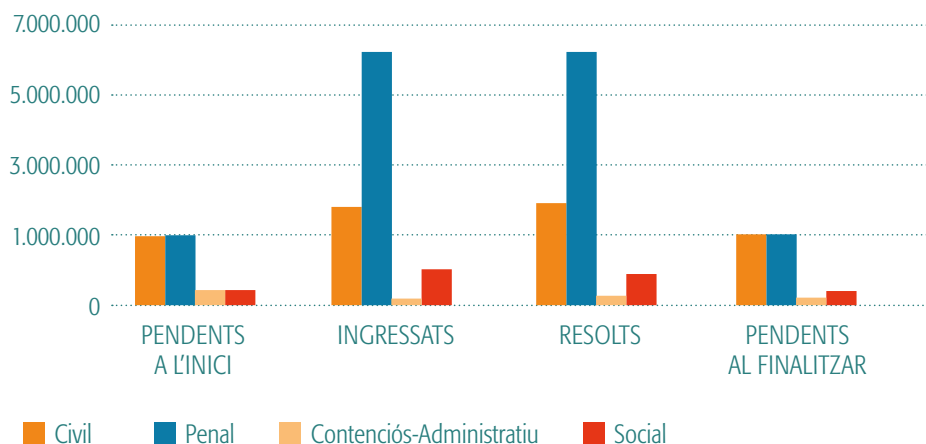
■ Penal	992.132	1.030.372	1.124.322	1.153.154	1.186.895	1.159.019	1.084.968	1.039.038
■ Civil	858.691	887.700	1.085.228	1.321.363	1.371.699	1.208.954	1.158.876	1.007.080
■ Contenciós-Admin.	319.965	324.272	354.137	379.090	367.180	380.378	321.729	255.787
■ Social	164.959	162.336	214.795	264.948	279.583	303.342	329.705	360.412

Gràfic 6. Assumptes pendents al finalitzar. Comparativa per jurisdiccions.

En el Gràfic 7 es fa una comparativa del moviment d'assumptes en els quatre ordres jurisdiccionals centrant-nos l'any 2013, últim del qual es tenen dades completes.

D'acord amb el descrit en els gràfics anteriors, veiem com en l'ordre penal es maneja el major volum d'assumptes judicials (més de 6.000.000); seguit per l'àmbit civil amb més d'1.650.000 registres. L'últim lloc l'ocupa l'àmbit contenciós-administratiu, amb poc més de 190.000 assumptes. Quant a la jurisdicció social, aquesta ha augmentat notablement en els últims anys a causa de la incidència de la crisi, amb 470.000 assumptes ingressats l'any 2013.

Destacar com malgrat el volum de temes el coneixement dels quals competeixen a l'ordre penal, el nombre d'assumptes pendents (tant l'inici com al finalitzar-lo), és notablement baix en comparació amb la resta de jurisdiccions. Sens dubte es tracta d'una dada positiva, tenint en compte del caràcter i la naturalesa dels assumptes que en aquesta jurisdicció es resolen.

Gràfic 7. Moviment d'assumpes de totes les jurisdiccions. Any 2013.

En el Gràfic 8 tenim una taula resum amb el detall numèric de les categories analitzades en el gràfic anterior, en cadascun dels quatre ordres jurisdiccionals, a l'any 2013. Veiem com hi ha un important volum d'assumpes pendents de finalitzar, sobretot en els àmbits civil i contenciós-administratiu, on en comparació amb els assumpes ingressats i resolts en cadascun d'aquests ordres, suposen un romanent molt alt que reflecteixen símptomes de col·lapse judicial. Caldrà posar en relació aquestes dades amb els principals indicadors judicials, per veure fins a quin punt s'està produint una situació de congestió en els jutjats i tribunals.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2013				
MOVIMENT D'ASSUMPES				
	PENDENTS A L'INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS DE FINALITZAR
CIVIL	1.158.046	1.653.024	1.798.202	1.007.080
PENAL	1.084.919	6.282.335	6.393.340	1.039.038
CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU	321.729	194.264	260.003	255.787
SOCIAL	329.705	469.329	408.092	360.412

Gràfic 8. Taula resum del moviment d'assumpes de totes les jurisdiccions. Any 2013.

Taules resum per òrgans jurisdiccionals

A continuació tenim una sèrie de quadres resum del moviment d'assumpes a l'any 2013 per òrgans judicials, de cadascun dels àmbits jurisdiccionals estudiats.

En el Gràfic 9 tenim una taula relativa a l'àmbit penal. En aquesta podem veure com, en comparació a la resta d'ordres jurisdiccionals, en l'àmbit penal s'integren un major

nombre d'òrgans judicials. Ja s'ha comentat que aquesta és la jurisdicció que major volum d'assumpes tramita, per la qual cosa l'especialització judicial és una eina molt útil per resoldre amb major eficàcia i encert, determinats temes amb naturalesa i característiques pròpies: menors, violència domèstica, vigilància penitenciària.

A més, cal tenir present que la sustentació d'un procediment penal té lloc a través de dues grans fases: una d'instrucció i una altra d'enjudiciament pròpiament dita, que es duran a terme necessàriament davant òrgans judicials diferents en benefici a un judici més asèptic sobre la resolució del cas.

RESUM JURISDICCIO PENAL. ANY 2013				
MOVIMENT D'ASSUMPES PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDIENTS A L'INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS DE FINALITZAR
INSTRUCCIO	801.697	5.461.210	5.550.424	739.630
J PENAL	165.517	182.889	185.912	171.524
AP	39.767	182.231	180.265	40.597
TSJ	122	839	811	151
JDO CENTRAL INSTR	696	1.120	1.432	710
J CENTRAL PENAL	31	33	58	13
AN	375	2.468	2.607	253
TS	2.211	3.983	4.384	1.810
MENORS	15.059	30.276	31.517	14.982
JDO CENTRAL MENORS	1	7	5	3
VIDO	33.187	150.121	176.302	30.708
VP	22.212	256.764	249.611	34.231
JDO CENTRAL VP	4.044	10.394	10.012	4.426

Gràfic 9. Quadre resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció penal. Any 2013.

En el Gràfic 10 tenim el quadre resum amb el moviment dels assumpes a l'any 2013, dels òrgans judicials que s'integren en la jurisdicció civil.

En aquest veiem com el major nombre d'assumpes són resolts o s'inicien en els Jutjats de Primera Instància, mentre que solament un 7,3% ingressen en l'Audiència Provincial. Quant als assumpes ingressats en els Jutjats del Mercantil i en els Jutjats de Família, veiem com s'ocupen d'un nombre important d'assumpes tenint en compte l'especialització material d'aquests òrgans.

RESUM JURISDICCIO CIVIL. ANY 2013				
MOVIMENT D'ASSUMPTE PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDIENTS A L'INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS DE FINALITZAR
JPI	915.748	1.224.569	1.372.152	763.672
AP	62.113	89.957	100.689	53.462
TSJ	190	481	478	193
TS	3.984	3.579	3.935	3.628
MERCANTIL	44.473	58.332	50.209	52.016
FAMÍLIA	131.538	276.106	270.739	134.109

Gràfic 10. Quadre resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció civil. Any 2013.

En el Gràfic 11 podem observar una taula amb el resum del moviment dels assumptes en els òrgans judicials que s'integren en l'ordre contenciós-administratiu, l'any 2013. En comparació amb la resta d'àmbits jurisdiccionals, en aquest es maneja un volum més discret d'assumpes.

RESUM JURISDICCIO CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU. ANY 2013				
MOVIMENT D'ASSUMPTE PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS DE FINALITZAR
JCA	163.313	119.354	145.351	137.304
TSJ	123.567	53.453	79.361	98.942
J CENTRAL	17.342	9.352	20.840	4.683
AN	9.423	6.704	7.746	8.312
TS	8.084	5.401	6.705	6.546

Gràfic 11. Quadre resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció contenciós-administratiu. Any 2013.

Finalment, en el Gràfic 12 veiem un quadre resum amb el moviment dels assumptes de l'any 2013, relatius als òrgans judicials que formen part de l'àmbit social.

En aquest podem observar com els assumptes ingressats en el TSJ suposen poc més del 10% dels registrats en els Jutjats socials. Aquest percentatge es redueix encara més en relació al Tribunal Suprem; i quant als assumptes de l'Audiència Nacional, veiem com aquests resolen sobre el menor volum d'assumpes de l'àmbit social.

RESUM JURISDICCIO SOCIAL. ANY 2013				
MOVIMENT D' ASSUMPTE PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS A L'INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
J SOCIAL	297.104	421.043	354.272	333.272
TSJ	29.275	43.902	49.714	23.591
AN	92	514	401	150
TS	3.234	3.870	3.705	3.399

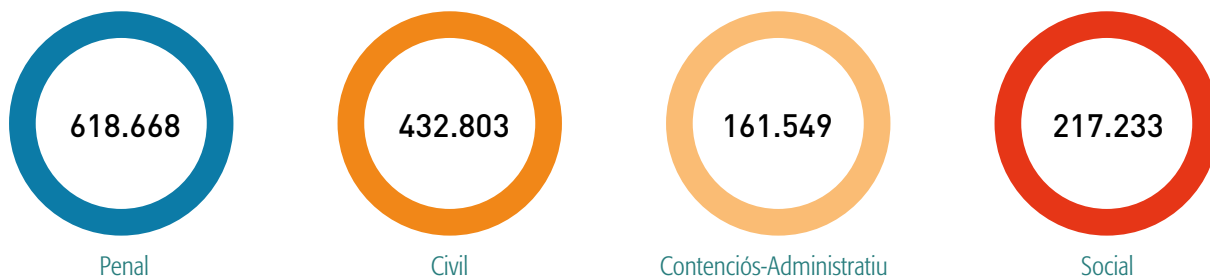
Gràfic 12. Quadre resum del moviment d'assumpes per òrgans judicials. Jurisdicció social. Any 2013.

Sentències

En el Gràfic 13 podem observar el nombre total de sentències dictades l'any 2013, en cadascuna de les jurisdiccions estudiades.

D'acord amb el manifestat anteriorment sobre el volum d'assumpes amb els quals es treballen en cada jurisdicció, veiem com és en l'ordre penal on es dicten el major nombre de sentències, seguit per l'àmbit civil. La jurisdicció contenciosa-administrativa és la que menor nombre de resolucions dicta, atenent al menor volum d'assumpes ingressats que rep.

Per fer un millor anàlisi d'aquest gràfic, cal tenir en compte que no tots els procediments acaben amb una sentència. En efecte, ja hem vist la gran importància que tenen en l'àmbit social la conciliació i la reclamació administrativa prèvies, com a mitjans alternatius a la celebració del judici; o l'impuls de la mediació i l'arbitratge com a mecanismes de resolució de conflictes en l'àmbit civil. D'altra banda, existeixen altres formes de terminació del procediment com la renúncia i el desistiment, la satisfacció extraprocesal o la manca sobrevinguda de l'objecte del procés i el sobreseïment, entre altres.

Gràfic 13. Total de sentències per jurisdiccions. Any 2013.

En el Gràfic 14 tenim una comparativa territorial del nombre total de sentències dictades l'any 2013, en cadascuna de les jurisdiccions estudiades.

Destaca com la “demarcació ICAB” presenta un volum molt similar (fins i tot superior en alguns àmbits) al del territori de “Catalunya sense demarcació ICAB”. La causa d’això es deu a la major litigiositat que existeix en la primera demarcació respecte a la segona, derivat de la major concentració de població, economia i indústria.

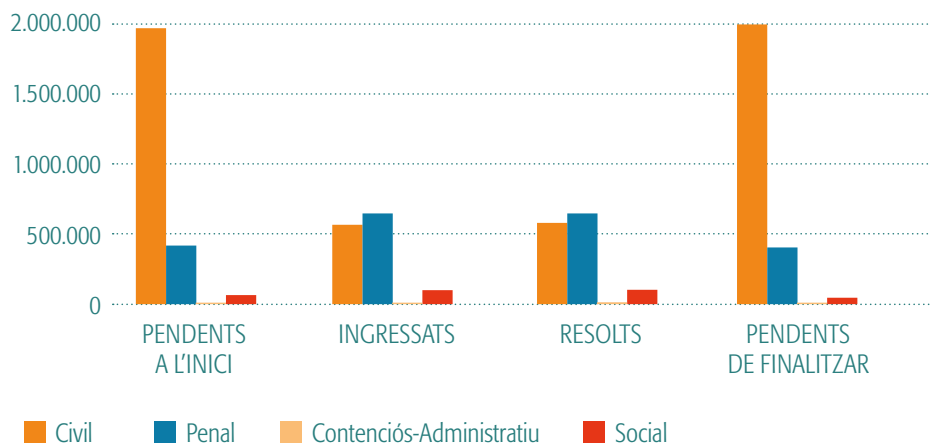
RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2013			
EXECUCIONS DE SENTÈNCIES			
	ESPANYA SENSE CATALUNYA	CATALUNYA SENSE DEMARCACIÓ ICAB	DEMARCACIÓ ICAB
CIVIL	359.754	36.473	36.576
PENAL	519.439	48.702	50.527
CONTENCIÓS	147.974	7.635	5.940
SOCIAL	184.187	18.034	15.012

Gràfic 14. Comparativa territorial del total de sentències de totes les jurisdiccions. Any 2013.

Execucions

En el Gràfic 15 podem observar el moviment de les execucions en totes les jurisdiccions, a l’any 2013.

En la gràfica destaca com en termes generals, resten més assumptes pendents a l’inici i de finalitzar, dels quals s’ingressen i es resolen. Això suposa que existeix una congestió i pendència en els jutjats i tribunals, que mereix l’atenció de les autoritats competents per ser resolta. Destaca que aquesta pendència és especialment intensa en la jurisdicció civil.

Gràfic 15. Moviment de les execucions de totes les jurisdiccions. Any 2013.

En el Gràfic 16 tenim una taula amb el detall numèric del moviment de les execucions i la seva comparativa per jurisdiccions, a l’any 2013, als quals s’ha fet referència anteriorment.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2013				
MOVIMENT D'EXECUCIONS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
CIVIL	1.954.970	633.052	632.384	1.989.091
PENAL	404.364	363.638	363.733	381.774
CONTENCIÓS	16.436	18.027	17.385	16.924
SOCIAL	66.115	87.812	95.984	58.604

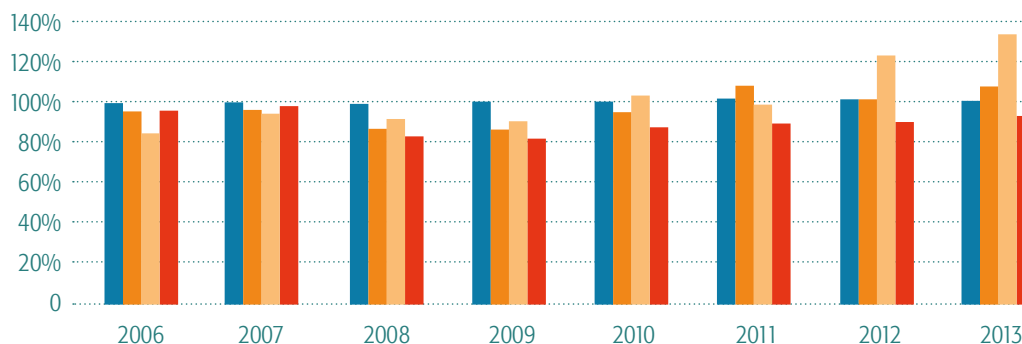
Gràfic 16. Quadre resum del moviment d'execucions de totes les jurisdiccions. Any 2013.

2.3 Principals indicadors judicials

Taxa de resolució

En el Gràfic 17 podem observar una comparativa de la taxa de resolució entre els quatre ordres jurisdiccionals, des de l'any 2006 fins a l'any 2013. En conjunt veiem com la tendència de la taxa es mostra bastant estable amb lleugeres fluctuacions al llarg de tota la seqüència, excepte en els dos últims anys, en els quals es produeix un lleu augment, que és més intens en l'àmbit contenciós-administratiu.

No obstant això, si comparem les dades de l'any 2013 amb els de l'any 2006, veiem com en totes les jurisdiccions, amb excepció de l'àmbit social, es produeix una millora de la capacitat resolutiva dels òrgans jurisdiccionals. En l'ordre social, veiem com es produeix una regressió del 8% a l'any 2013 respecte a l'any 2006, a causa de l'important augment de la taxa de litigiositat i dels assumptes ingressats en aquest a causa de la crisi.

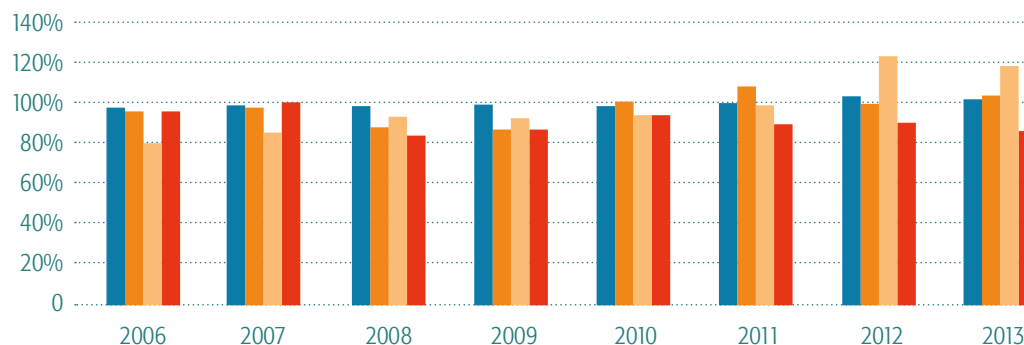

■ Penal	99%	100%	99%	100%	100%	101%	102%	102%
■ Civil	95%	97%	87%	86%	96%	108%	102%	109%
■ Contenciós-Admin.	87%	96%	89%	92%	103%	98%	123%	134%
■ Social	94%	97%	83%	83%	91%	89%	89%	87%

Gràfic 17. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de resolució.

En el Gràfic 18 tenim la comparativa per jurisdiccions de la taxa de resolució, però en el concret àmbit geogràfic de la "demarcació ICAB".

En aquest veiem que, tant el comportament de la corba com les xifres recollides en la seqüència, són molt similars a l'expressat en el gràfic anterior, per la qual cosa ens remetem al ja manifestat.

■ Penal	97%	98%	97%	98%	97%	99%	103%	103%
■ Civil	95%	97%	92%	89%	101%	110%	99%	104%
■ Contenciós-Admin.	79%	85%	96%	95%	93%	98%	122%	117%
■ Social	95%	100%	85%	88%	94%	91%	89%	85%

Gràfic 18. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de resolució. Demarcació ICAB.

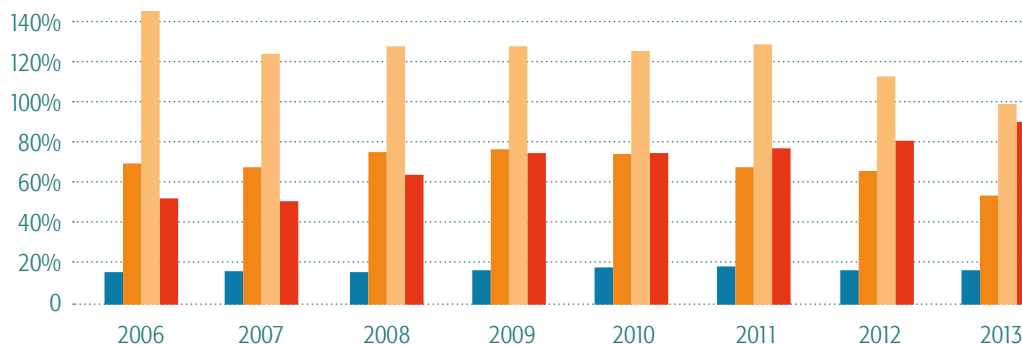
Taxa de pendència

En el Gràfic 19 tenim una comparativa per jurisdiccions de la taxa de pendència en el període comprès entre els anys 2006 i 2013.

En conjunt podem veure com la tendència de la taxa es mostra regressiva a mesura que se succeeixen els anys, sobretot en els àmbits civil i contenciós-administratiu. No obstant això, si ens fixem en la jurisdicció social, veiem com la taxa de pendència puja del 51% a l'any 2006 fins a un 88% a l'any 2013.

Tal com s'ha comentat abans, l'augment de la litigiositat i dels assumptes ingressats en aquest ordre jurisdiccional, fa que es produeixi un col·lapse judicial que es tradueix en l'augment de la taxa de pendència, reflectint-se així en la gràfica.

Finalment, destaca com la taxa de pendència de l'àmbit penal és la més baixa (amb diferència) en comparació a la resta d'ordres jurisdiccionals, malgrat que en aquest s'ingressa un volum d'assumpes notablement superior. Tenint en compte el tipus d'assumpes que s'enjudicien en aquest àmbit, una taxa de pendència tan baixa, suposa sens dubte una dada positiva.

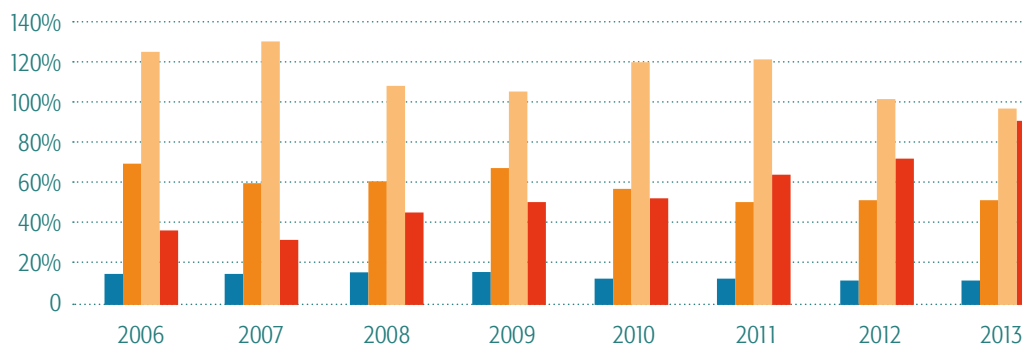

■ Penal	16%	16%	17%	17%	18%	18%	17%	16%
■ Civil	66%	64%	74%	76%	73%	64%	62%	56%
■ Contenciós-Admin.	145%	126%	129%	130%	125%	132%	114%	98%
■ Social	51%	50%	61%	66%	69%	77%	80%	88%

Gràfic 19. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de pendència.

En el Gràfic 20 podem contemplar com ha estat l'evolució de la taxa de pendència i la seva comparativa entre jurisdiccions, en la "demarcació ICAB".

El comportament de la gràfica és similar a la referida a nivell estatal. No obstant això, podem destacar com aquest increment al que s'ha fet referència en l'apartat anterior en l'àmbit social, és més pronunciat en la "demarcació ICAB", doncs del 37% a l'any 2006 es passa a un 86% a l'any 2013.

■ Penal	15%	15%	16%	15%	14%	14%	13%	13%
■ Civil	64%	59%	60%	65%	56%	48%	51%	50%
■ Contenciós-Admin.	124%	130%	109%	104%	120%	121%	101%	94%
■ Social	37%	32%	46%	51%	55%	65%	73%	86%

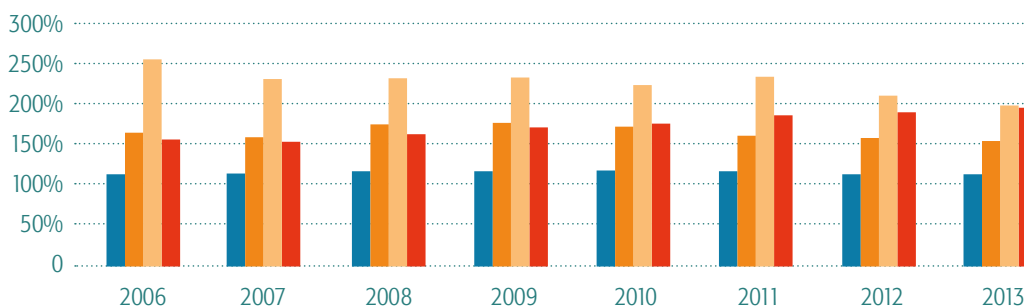
Gràfic 20. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de pendència. Demarcació ICAB.

Taxa de congestió

En relació a la taxa de congestió, en el Gràfic 21 podem veure quina ha estat la seva evolució en el període comprès entre els anys 2006 i 2013, així com la seva comparativa entre els quatre àmbits jurisdiccionals.

En primer lloc veiem com, en el seu conjunt, la gràfica reflecteix una lleugera regressió de la taxa de congestió, a mesura que se succeeixen els anys. Aquesta es correspon amb la tendència de les taxes de resolució i de pendència abans comentades.

En segon lloc, veiem com en l'àmbit social, l'evolució de la congestió es produeix en sentit invers al de la tendència general. Així, d'una taxa del 156% a l'any 2006 passem a una altra del 196% a l'any 2013, la qual cosa implica un increment del 20%. En efecte, l'augment tant de la taxa de litigiositat com del volum d'assumptes ingressats en aquest àmbit, no ha pogut ser absorbit pels òrgans judicials que s'integren en aquest ordre. Això reflecteix d'una banda, un col·lapse creixent dels jutjats i tribunals i, d'altra banda, una falta de mitjans tant materials com humans, amb els quals es podria resoldre aquesta situació, en honor d'una millor administració de justícia envers el ciutadà.

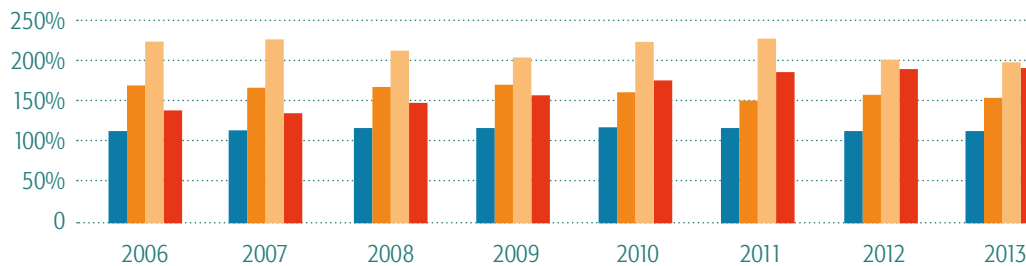

■ Penal	116%	116%	117%	117%	117%	117%	116%	115%
■ Civil	167%	165%	175%	178%	174%	166%	163%	156%
■ Contenciós-Admin.	252%	231%	233%	233%	226%	233%	215%	198%
■ Social	156%	154%	167%	173%	176%	183%	186%	196%

Gràfic 21. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de congestió.

En el Gràfic 22 podem veure la comparativa per jurisdiccions de la taxa de resolució des de l'any 2006 fins a l'any 2013, però en concret territori de la "demarcació ICAB".

En aquest veiem com l'evolució de la gràfica és molt similar, tant des del punt de vista de la tendència com des del punt de vista de les magnituds recollides, a la del Gràfic 21. No obstant això, podem destacar com, en general, la congestió en la "demarcació ICAB" és sensiblement inferior a la registrada a nivell estatal.

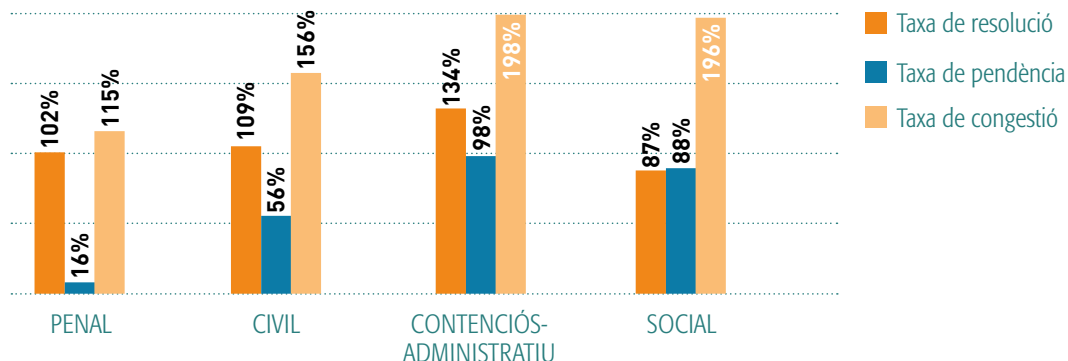
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Penal	116%	115%	117%	116%	116%	117%	112%	111%
Civil	165%	161%	162%	167%	158%	149%	151%	150%
Contenciós-Admin.	221%	230%	209%	204%	218%	221%	201%	194%
Social	139%	135%	147%	153%	158%	167%	175%	188%

Gràfic 22. Comparativa per jurisdiccions. Taxa de congestió. Demarcació ICAB.

En el Gràfic 23 podem observar els principals indicadors judicials de totes les jurisdiccions, a l'any 2013.

En el gràfic podem veure, d'una banda, com l'àmbit contenciós-administratiu presenta les taxes judicials més altes, en comparació a la resta d'ordres jurisdiccionals. D'altra banda, de les tres taxes analitzades, la de congestió és la que presenta sempre els valors més alts. Això implica que totes les jurisdiccions presenten un col·lapse, que a més és notable doncs és d'un 176% de mitjana.

De totes les jurisdiccions, veiem com les que presenten una congestió més elevada, són la social i la contenciosa-administrativa. La de l'àmbit social es deu a la conjuntura socioeconòmica i a la situació de crisi que ha fet que es disparin la litigiositat i els ingressos en aquest ordre. No obstant això, el col·lapse en l'àmbit contenciós-administratiu, és una cosa que ve arrossegant-se des de fa dècades. Paradoxalment, veiem com en aquest àmbit es registra també la major taxa de resolució.

Gràfic 23. Indicadors judicials de totes les jurisdiccions. Any 2013.

En el Gràfic 24 tenim un quadre resumeixen dels indicadors judicials a l'any 2013, de totes les jurisdiccions estudiades.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2013			
INDICADORS JUDICIALS			
	TAXA DE RESOLUCIÓ	TAXA DE PENDÈNCIA	TAXA DE CONGESTIÓ
PENAL	102%	16%	115%
CIVIL	109%	56%	156%
CONTENCIÓS	134%	98%	198%
SOCIAL	87%	88%	196%

Gràfic 24. Quadre resum dels indicadors judicials per jurisdiccions.

3. Reflexions sobre la situació del Jutjats i Tribunals

Com s'ha comentat al llarg d'aquest informe, la situació relativa al funcionament dels diferents Jutjats i Tribunals és variada segons la jurisdicció de la qual parlem però, en termes generals, malauradament totes pateixen unes taxes de congestió i, conseqüentment de pendència que no són acceptables.

En qualsevol cas, la constatació de com es funciona a nivell pràctic, en el dia a dia, ha de partir d'aquestes dades per afegir una visió real de com s'està gestionant aquesta situació amb els recursos dels quals disposa l'Administració de Justícia.

En aquesta realitat, la visió dels professionals que són part imprescindible d'aquest sistema de justícia facilita també elements valuosos per establir unes conclusions envers la situació actual.

Per aquest motiu, per part de l'ICAB es realitzen contínuament estudis i/o accions que permeten conèixer l'opinió directa dels col·legiats i fer un seguiment de la valoració que en fan del funcionament de l'Administració de Justícia en particular però també d'altres administracions amb les quals els lletrats s'han de relacionar en el seu dia a dia.

Aquestes accions són fonamentalment de tres tipus:

1. **Baròmetre d'opinió** que realitza una pregunta quinzenalment de resposta SI / NO a través de la Plana web de l'ICAB i que compta amb una participació mitjana d'unes 300 persones col·legiades.
2. **Enquestes sobre la situació de l'Administració de Justícia** que es realitzen amb una periodicitat anual, via on-line i en què enguany han participat més de 300 col·legiats.
3. **Treballs de camp** realitzats directament als edificis judicials per tal de conèixer de primera ma, algunes dades sobre els assenyalaments judicials i els problemes diaris amb els quals es troba l'advocacia.

Totes aquestes eines són suficients per a fer-nos una idea fidedigna d'aquesta opinió de solvència innegable, atès que es tracta d'aquells professionals que no en interès propi, si no en interès d'un tercer, dia a dia acudeixen als Jutjats i Tribunals.

De l'anàlisi global que es fa de totes aquestes enquestes realitzades destacaríem de manera principal les següents queixes sobre el funcionament de l'Administració de Justícia:

Els **retards acumulats** en la celebració dels judicis que provoquen que tant professionals com ciutadans que intervenen en el procediment, hagin d'esperar llargues estades als passadissos dels Jutjats i que resulten especialment perceptibles en l'àmbit social, i en instrucció i penal. És també destacable que la manca d'espais diferenciats d'espera juntament amb els temps d'espera provoquen que les parts en litigi hagin d'estar físicament properes, fet que pot generar incidents.

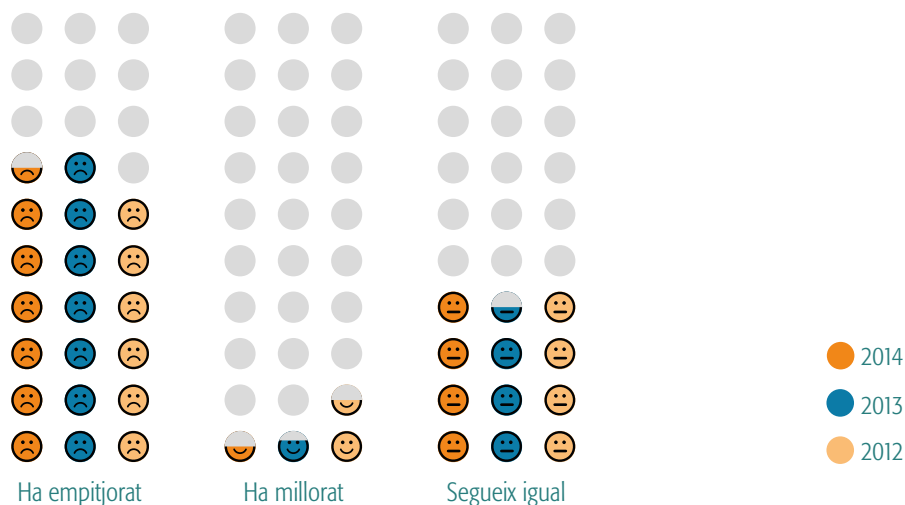
La **concentració de l'activitat judicial**, especialment els assenyalaments, en tres dies de la setmana. Això suposa la no utilització de tots els dies i hores hàbils, la qual cosa es pot afirmar en general a totes les jurisdiccions i suposa que no es redueixi en major mesura els temps de tramitació dels procediments.

La **manca d'informació** en relació als assenyalaments de manera visible i amb ús dels mitjans existents, com són les pantalles instal·lades en algunes seus judicials, que fan que els ciutadans i els propis professionals hagin d'anar demanant informació als funcionaris. Aquesta qüestió s'agreuja quan es detecta que molts Jutjats en lloc d'utilitzar les sales de vistes oficials, assenyalen citant a les sales polivalents que es troben, en el cas de la Ciutat de la Justícia, al costat de cadascuna de les oficines judicials.

La **deficient organització de l'activitat judicial** que incideix de manera directa en el retard en la tramitació dels procediments judicials juntament amb la manca de recursos suficients. Aquesta disfunció es posa de relleu fonamentalment en les suspensions dels judicis així com l'ocupació d'un temps per a un judici respecte del que, finalment, s'acorda una conformitat que podria haver estat resolta amb anterioritat sense necessitat de dedicar tots els recursos i el temps dels intervinents.

La **manca d'utilització de les noves tecnologies** de manera ordinària resulta també un factor destacable si bé hi ha un reconeixement de què en aquest tema tots els actors del sistema, inclosos els professionals, han de fer un major recurs al seu ús.

Però segurament, el més destacable és que l'opinió majoritària de l'advocacia és que la situació de la justícia ha empitjorat durant l'últim any (un 56,14 %).

Gràfic 25. Evolució respecte de la situació dels jutjats i tribunals respecte l'últim any.

Analitzarem però separatament les diverses accions realitzades per conèixer l'opinió dels advocats i advocades per tal de poder extreure conclusions més acurades.

3.1 Treball de camp

En relació al treball de camp, aquest ha estat una nova experiència realitzat durant dos mesos, d'abril i maig de 2014.

Les jurisdiccions sobre les que s'ha treballat son les de Primera Instància, Família, Mercantil, Instrucció, Penal i Menors.

En concret, la distribució ha estat la següent:

- I. Jutjats de Primera Instància, Família, Instrucció, Penal de Barcelona. De l'1 al 18 d'abril.
- II. Jutjats Socials de Barcelona. Del 28 d'abril al 2 de maig, i 19 de maig.
- III. Jutjats dels partits judicials de : Arenys de Mar, Badalona, L'Hospitalet de Llobregat, Gavà, Vilanova i la Geltrú, Vilafranca del Penedès. Del 5 al 16 de maig.

Els controls han estat efectuat segons l'agenda judicial prevista en les dates que s'ha efectuat el seguiment.

A Barcelona per jurisdiccions els Jutjats que han pogut ser observats han estat els següents:

TREBALL DE CAMP: JUTJATS OBSERVATS	
JUTJATS DE PRIMERA INSTÀNCIA	1,5,7,8,11,21,49,50
JUTJATS DE FAMÍLIA	14,16,17,18,19
JUTJATS MERCANTILS	2,4,8,9,10
JUTJATS CONTENCIÓS ADMINISTRATIU	6
JUTJATS D'INSTRUCCIÓ	1,2,3,5,8,11,13,14,15,18,20,22,27
JUTJATS PENALS	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,14,15,16,17,18,19,20,21,22,25,27,28
JUTJATS DE MENORS	1,2,3,4,5,6
JUTJATS VIDO	1,4
JUTJATS SOCIALS	2,4,6,8,10,14,17,18,21,22,24,25,26,27,28,30,31,33

Gràfic 26. Treball de camp: Jutjats observats.

Han estat més de 80 Jutjats que han estat escollits per l'atzar que resulta de ser observats pel dia en què han assenyalat alguna vista oral a les Sales de vistes oficial; el que pot considerar-se una mostra suficientment aleatòria i objectiva.

Així mateix, s'han realitzat també enquestes de major profunditat a una mostra aleatòria dels advocats i advocades que es trobaven esperant per actuar en els assenyalaments. El nombre d'enquestes ha superat la centena.

En primer lloc destacar que la concentració dels Jutjats a la Ciutat de la Justícia va afavorir, en bona mesura, l'erradicació d'una pràctica habitual que consistia en concentrar les vistes de manera exageradament alarmant en els dimarts, dimecres i dijous.

Aquest costum, com diem s'ha suavitzat malgrat que, com es pot comprovar al gràfic següent, encara pateix de certa tendència esbiaixada.

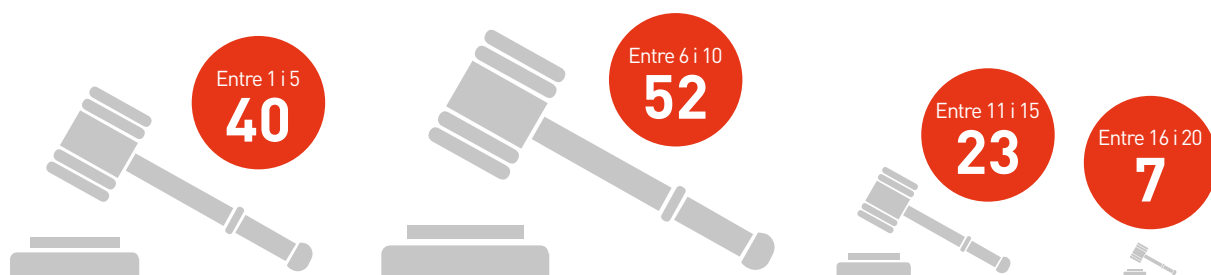

Gràfic 27. Assenyalaments: dia de la setmana.

D'altra banda, per cada dia d'assenyalament les vistes programades són entre 6 i 15, el que donaria com a resultat que la previsió de durada de cada judici és entre 20 i 30 minuts.

Cal tenir en compte que en l'àmbit del Jutjats d'Instrucció, el número de judicis assenyalats acostuma a ser superior a 10 i fins a 18 en un matí. Aquests com a norma general s'inicien a les 09:45h o 10h i s'assenyalen cada 15 minuts, però s'han arribat a constatar supòsits de judicis previstos cada 3 minuts.

En els Jutjats Penals l'agenda també s'estableix amb uns temps predeterminats entre judicis però ha estat detectat que es fa major previsió d'una cadència diferenciada entre les vistes. Aquest fet resulta rellevant doncs indica que ha estat considerada la complexitat o característiques del procediment judicial.

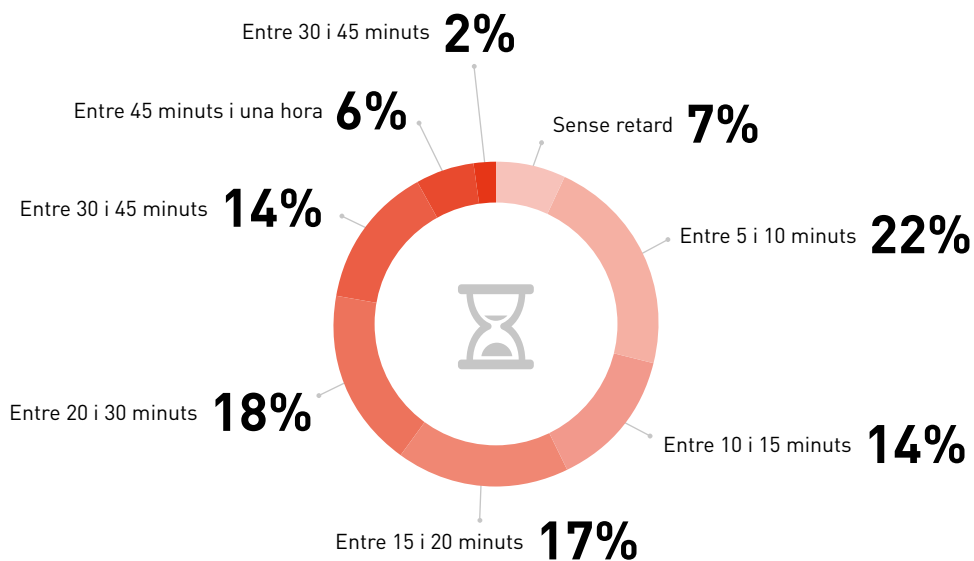

Gràfic 28. Nombre de judicis en un dia.

Aquestes dades són molt importants per què una de les problemàtiques que ha estat llargament denunciada, són les esperes davant dels judicis a conseqüència de retards en l'inici dels mateixos.

Per això, en aquest treball de camp vam voler analitzar si el mateix era conseqüència d'una deficient previsió del temps que havia de durar cada vista o bé, per altres causes que ja s'havien posat de relleu en d'altres informes i a les quals després farem referència com serien les deficiències en les citacions de les parts intervinents, els retards d'altres professionals, etc.

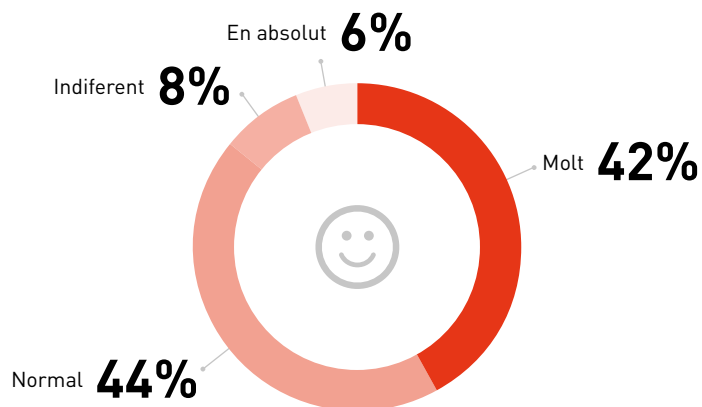
Doncs be, el retret que s'ha de fer des d'aquestes línies sustentat en dades objectives i reals, és que els problemes apareixen ja des de primera hora del matí, doncs com es podrà apreciar en el gràfic següent, només el 7% dels judicis assenyalats en primer lloc, es van celebrar a la seva hora, mentre que el 36% patien retards d'entre 5 i 15 minuts i un altre 36% retards entre 15 i 30 minuts.

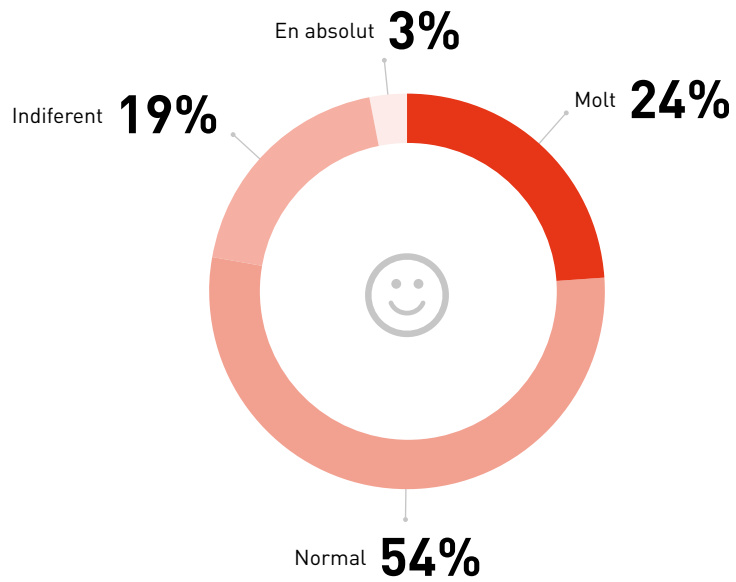
Gràfic 29. Assenyalaments: puntualitat en l'inici.

Tot i així, els advocats i advocades, en relació al tracte rebut, efectuen una valoració general positiva. Aquesta qüestió apareix vinculada a la distinció entre el tracte directe rebut i el propi del funcionament del sistema, envers el qual, els professionals semblen haver assumit de forma tàcita, la manca de puntualitat com un fet normalitzat.

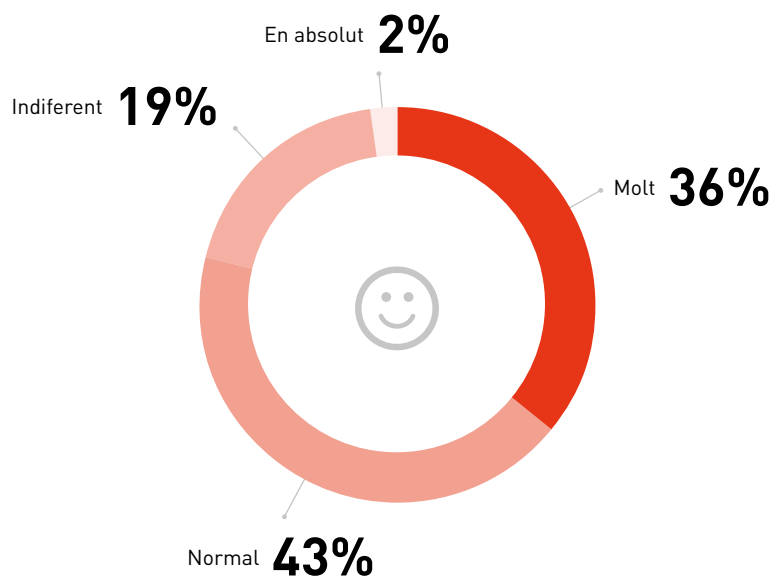
Com podem comprovar en les gràfiques següents és el Magistrat o Jutge, gaudeix d'una millor valoració entre els professionals que formen part de l'administració de justícia.

Gràfic 30. Tracte correcte del Magistrat.

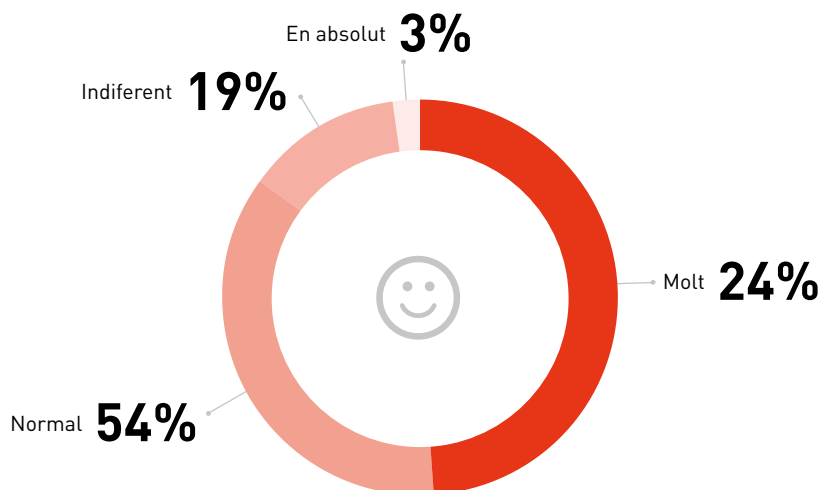

Gràfic 31. Tracte correcte del Secretaria Judicial.

Gràfic 32. Tracte correcte del Fiscal.

Per altra banda, i d'acord amb les dades obtingudes, s'ha de destacar que el tracte entre els advocats és "molt correcte", arribant gairebé al 50%; en canvi, la valoració que la majoria dels advocats fan, respecte al tracte rebut per magistrats, secretaris i fiscals és únicament "normal", arribant a ser el tracte dels professionals de l'administració judicial, "molt correcte", només per un 34% dels enquestats (mitja resultant dels 42% dels magistrats, els 24 dels secretaris i el 36 dels fiscals).

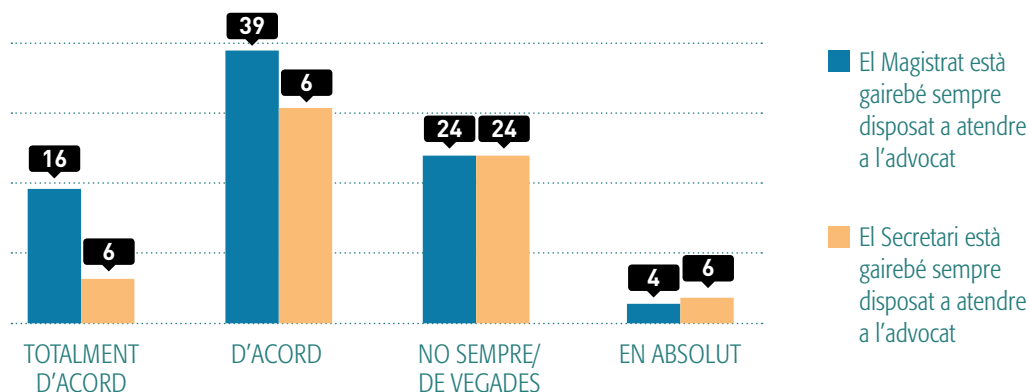

Gràfic 33. Tractes correcte de l'Advocat contrari.

En relació a l'actuació de la Fiscalia a la Jurisdicció de Família, s'ha detectat la manca d'assistència del Ministeri Fiscal a la vista, en els procediments contenciosos amb menors. Aquest fet, que enguany ha estat constatat tant a Barcelona, com a d'altres partits judicials de la demarcació ICAB, suposa una afectació a les garanties del procediment i alhora un cert retard, perquè el fet de no assistir a les vistes, fa necessari, en la majoria dels procediments, conferir posteriorment a la celebració del judici, trasllat al Ministeri Públic per tal de que informi. Aquesta dada contrasta amb el fet que Catalunya és la segona Comunitat Autònoma que disposa de major nombre de fiscals adscrits (1.778 a nivell estatal, 296 a la CA de Madrid i 289 a Catalunya).

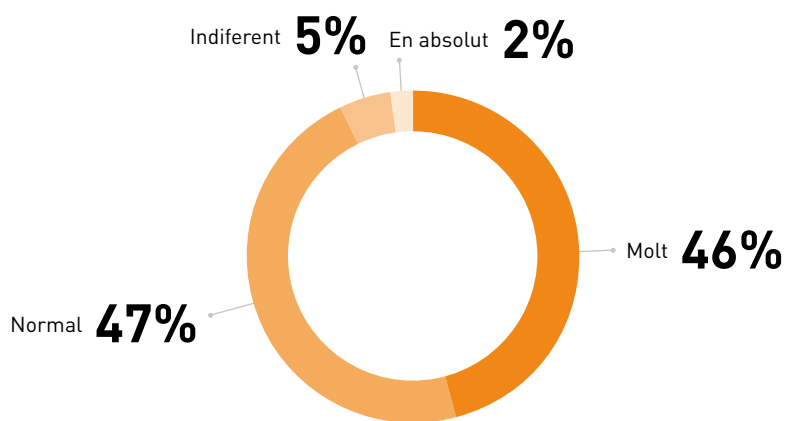
D'acord amb els fets exposats, entenem, que és necessari garantir que l'actuació de l'advocat com a professional que exerceix una defensa dels drets i interessos dels ciutadans, no es vegi obstaculitzada o limitada.

Per altra banda, més enllà d'aquestes consideracions, cal dir que els advocats i advocades són atesos pels Magistrats o Secretaris quan ho necessiten:

Gràfic 34. Atenció a l'Advocat per part del Magistral i del Secretari Judicial.

I, com no podia ser d'una altra manera, el respecte pel dret de defensa no ha estat qüestionat:

Gràfic 35. Possibilitat de l'actuació respectant el dret de defensa.

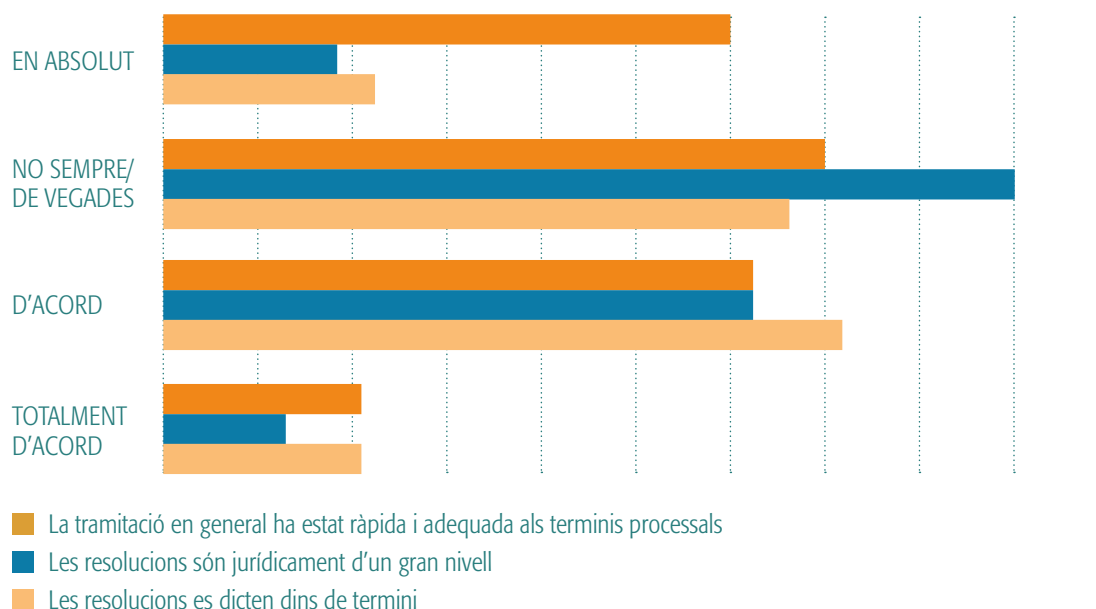
Val a dir que el Col·legi d'Advocats de Barcelona disposa de diverses vies per atendre a les persones col·legiades que puguin veure conculcats els seus drets en l'actuació professional.

Així, no només les figures consolidades del Diputat de Guàrdia o l'emparament col·legial poden facilitar suport a l'advocat en el seu dia a dia; altres iniciatives més novadores, com la creació d'una Comissió dedicada específicament a tenir cura de les relacions amb les diferents administracions i, en especial, la de Justícia; o la creació

des de setembre de 2013, del Telèfon Vermell, instrument a disposició de tots els advocats i advocades, les 24 hores del dia, els 7 dies de la setmana de forma gratuïta; són molt ben valorats en general pels advocats; malgrat que aquest últim servei, encara no és prou conegut.

La preocupació dels advocats, però, no se centra únicament en les pèrdues de temps pels retards en els assenyalaments o el tracte rebut. La seva professionalitat fa que el transcurs del procediment en general, que és el que donarà un resultat determinat al seu client en el seu accés a la justícia, sigui d'una importància vital.

Per això, preocupa el resultat de l'enquesta d'opinió sobre l'agilitat i qualitat de la tramitació del procediment, doncs les males valoracions es consideren excessivament altes:

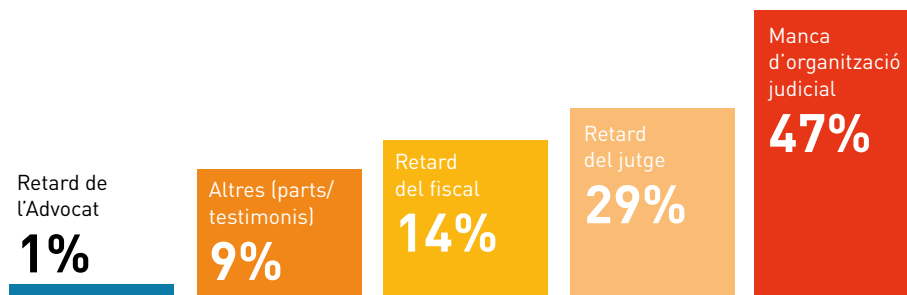
Gràfic 36. Agilitat i qualitat de la tramitació del procediment.

3.2 Enquesta d'opinió 2014

Totes aquestes problemàtiques han estat nombroses vegades posades de relleu a través d'aquest Informe de la Justícia que recull entre d'altres l'enquesta sobre la situació de l'Administració de Justícia que es realitza anualment entre tots els col·legiats i col·legiades del ICAB.

Enguany l'enquesta que es realitza on-line a través d'un vincle que recull les respostes anònimes, ha estat atesa per 304 persones que manifesten dedicar-se fonamentalment a la jurisdicció civil a Barcelona però sense menysprear el nombre important d'advocats i advocades que es dediquen a d'altres àrees (penal i família) i que desenvolupen la seva activitat professional a tota la demarcació de l'ICAB encara que per volums, òbviament, l'àrea metropolitana té majors quotes.

Doncs bé, respecte a la causa dels retards que estàvem comentant, els advocats i advocades ens informen que fonamental és degut a una deficient organització judicial, sense descartar la manca de puntualitat dels titulars dels òrgans judicials o d'altres professionals intervinents.

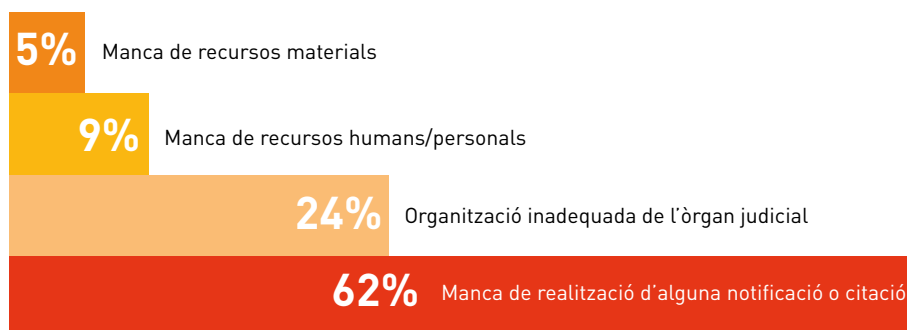

Gràfic 37. Causa dels retards.

Aquesta problemàtica, de la mala organització del Jutjat, a vegades, té com a resultat, no només el retard en l'inici de la celebració de la vista programada, sino que pot arribar a comportar la suspensió de la mateixa.

En l'estudi de camp abans esmentat vam constatar que es van veure abocats a aquesta suspensió més del 9% dels judicis assenyalats amb totes les conseqüències que això comporta, doncs suposarà amb tota seguretat, retard en el procediment, un nou assenyalament i nous desplaçament de tots els intervinents amb les molèsties que òbviament suposen per a testimonis o professionals en general.

La causa més comuna per a què es doni aquesta suspensió és quan es detecta algun defecte formal en la notificació de la citació d'alguna de les parts com es pot comprovar del gràfic següent que recull l'opinió dels col·legiats i col·legiades de l'ICAB.

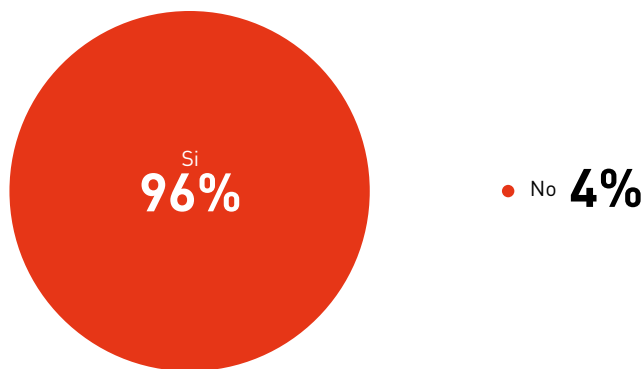

Gràfic 38. Causa de les suspensions.

Com dèiem abans, els assenyalaments només són una part visible de tot el sistema judicial i que afecta a la tramitació de l'expedient però no d'una manera exclusiva.

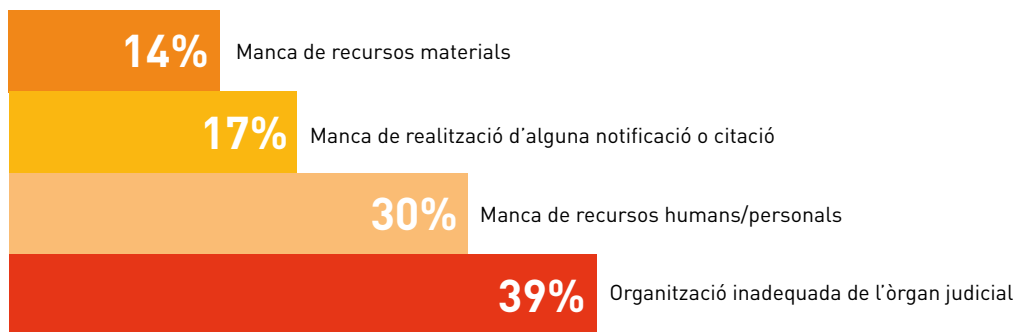
Aquest Informe ja ha estat destacant amb dades objectives proporcionades pel propi Consejo General del Poder Judicial, els greus problemes de retards i pendència.

Els advocats també ho denuncien amb un creixent rebuig als terminis que en aquest moment s'estan produint:

Gràfic 39. Retards en la tramitació.

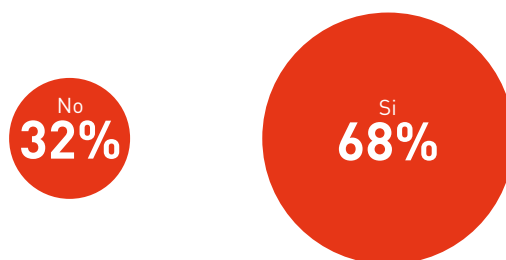
I afegeixen que majoritàriament, la causa d'aquests retards que no s'haurien de consentir, són com a conseqüència, novament, d'una deficient organització judicial, sense perjudici que la manca de recursos (44%) també té conseqüències inevitables.

Gràfic 40. Causa dels retards en la tramitació.

Les mesures que fins ara s'han posat sobre la taula per solucionar alguns d'aquests problemes no només no convencen si no que, com s'ha denunciada de manera específica per aquest Col·legi d'Advocats de Barcelona, pot suposar un obstacle a l'accés al a Justícia.

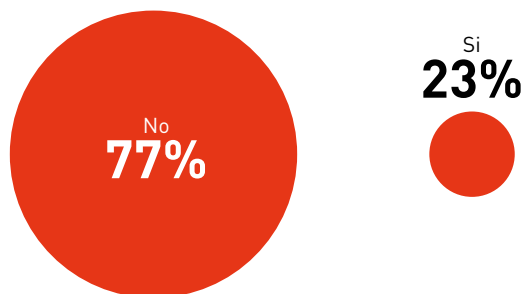
Ens estem referint, com no podia ser d'una altra manera, a la denunciada, denostada i rebutjada Llei de Taxes respecte de la qual el 68% dels advocats i advocades que van respondre a l'enquesta, informen que han viscut algun supòsit entre els seus clients de renúncia a la interposició d'una acció judicial, com a conseqüència d'aquesta llei.

Gràfic 41. Renúncies per interposar una acció com a conseqüència de les taxes.

3.3 Baròmetre del ICAB

L'escepticisme sobre la Llei de Taxes no només és respecte de l'obstacle a l'accés a la Justícia que suposa, sinó que els advocats desconfien respecte de les promeses de recaptació per a posterior inversió.

Gràfic 42. Consideres que les taxes judicials aportaran recursos per contribuir a la modernització de l'Administració de Justícia.

Però no només ha estat la Llei de Taxes valorada a través dels diferents canals d'opinió de l'ICAB. Altres diferents propostes que han sorgit des del Govern tenen la possibilitat de ser analitzades i valorades sobretot a través del Baròmetre de l'ICAB. Destaca la poca acceptació que pot arribar a tenir la reforma de la LOPJ.

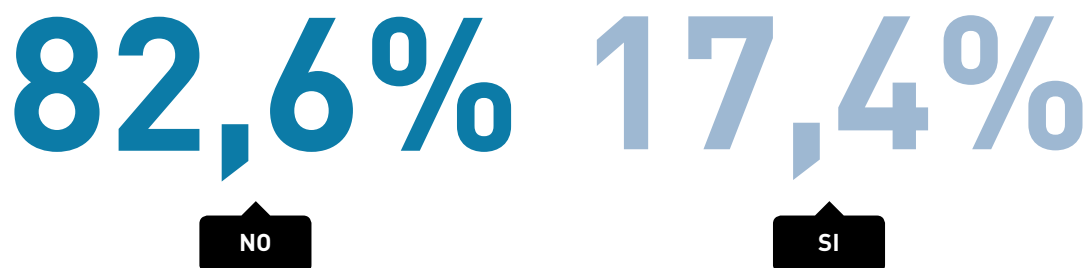
Gràfic 43. Consideres adequada una limitació al número màxim de recursos que la sala civil del Tribunal Suprem podria veure anualment, contemplada en la reforma de la LOPJ?

O el rebuig a la substitució de Jutjats per part de Judges en pràctiques:

Gràfic 44. Consideres adient que els jutges titulars puguin ser substituïts puntualment per jutges en pràctiques?

Rebuig superat en el cas de plantejar-se que la instrucció dels procediments penals pugués estar en mans dels Fiscals:

Gràfic 45. Consideres que la Justícia funcionarà millor si el fiscal instrueix els procediments penals?

De la mateixa manera que es rebutja també la substitució de la figura del Jutge per la del notari en els procediments monitoris:

Gràfic 46. Considereu adequat que es pugui arribar a efectuar la reclamació de deutes dineraris, que actualment correspon al judici monitori, davant notari?

Ara bé, hi ha acceptació a la possibilitat que l'ampliació d'intervenció dels Procuradors en les execucions, pugui suposar realment un avenç en el temps de tramitació.

Gràfic 47. Consideres que donar més comptències als procuradors en les execucions agilitzarà els procediments judicials.

Aquesta eina d'opinió, no només serveix per conèixer què en pensen els advocats d'algunes iniciatives legislatives. També és una eina de denúncia sobre els retards i disfuncions.

Destaca així el que s'ha treballat respecte l'àmbit Social, atès que un 89% van denunciar retards superiors a un any en la tramitació dels expedients de FOGASA.

Gràfic 48. Has detectat un retard superior a un any en la tramitació dels expedients presentats davant FOGASA a partir de juny de 2012.

És un retard que s'acusa també en el servei de conciliacions previ i que ve a sumar-se a les disfuncions i congestions de la Jurisdicció social.

Gràfic 49. Consideres que el temps de tramitació de les conciliacions laborals ha millorat?

I és que cal denunciar específicament què, en tot l'àmbit social els temps s'han incrementat d'una manera alarmant en l'últim any. En concret, les conciliacions prèvies a la via judicial, que podien tardar 15 dies en assenyalar-se, van passar a més de tres mesos, i els expedients de FOGASA que fins al mitjans del 2012 es resolien en una mitjana de 6 mesos van passar a resoldre's en el termini d'un any i mig des de la seva presentació al citat organisme, fet que va originar haver de subscriure un contracte amb una empresa pública (TRAGSA) a fi i efecte d'agilitzar la tramitació dels expedients presentats. Val a dir, que al llarg de l'any 2014, s'han resolt expedients presentats l'últim semestre de 2012.

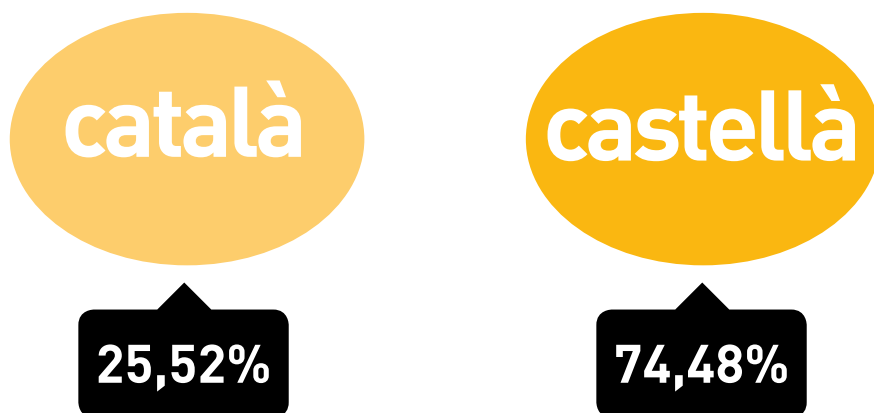
4. Conclusions

En resum, la valoració que els advocats i advocades fem de la situació de l'Administració de Justícia no pot ser de cap manera positiva i malauradament no tenim gaires esperances que aquesta millori, doncs la crisi econòmica ha colpejat durament una administració que ja es trobava amb inferioritat de condicions respecte d'altres administracions.

La de Justícia sempre ha estat la germana pobre de les administracions. És ja endèmica i repetitiva la denúncia que fem des d'aquestes línies de què una administració en la qual intervenen tants professionals dependents de tants variades i diferents institucions, allunyada així del ciutadà al qual va dirigida; no només perquè el comandament organitzatiu no és proper ni està unificat; sinó perquè ja, històricament, es tracta d'un àmbit que inclús en el seu llenguatge ens allunya de la ciutadania.

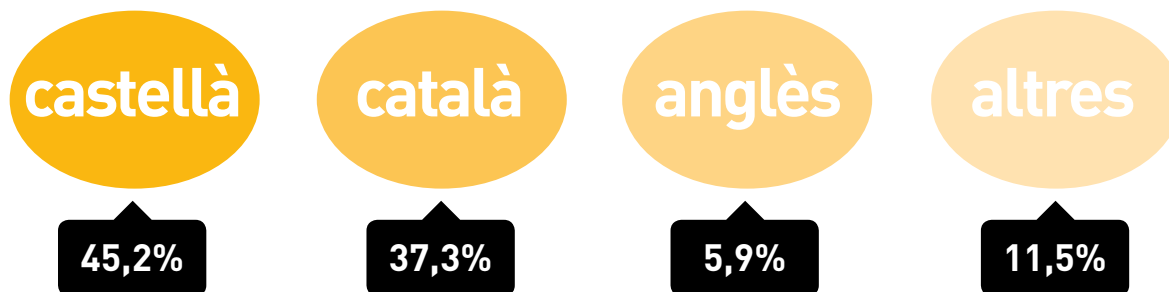
Una prova a Catalunya apareix justament pel que seria l'idioma utilitzat majoritàriament en les actuacions judicials.

De l'enquesta realitzada a més de 300 persones col·legiades enguany, es detecta que el català és absolutament minoritari en l'àmbit judicial:

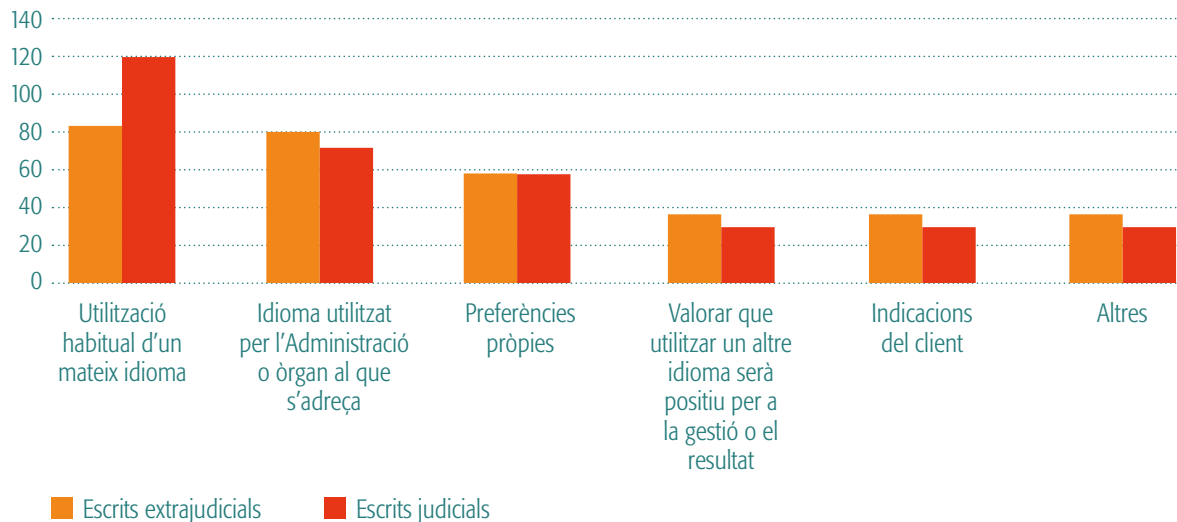
Gràfic 50. Idioma utilitzat en els escrits judicials.

També ho és respecte d'altres àmbit però en menor mesura com es pot comprovar del gràfic següent:

Gràfic 51. Idioma utilitzat en els escrits no judicials.

Però aquesta diferència no es produeix com a conseqüència de les preferències del client que és atès, sinó malauradament d'un costum per part del professional i també de manera important, per atendre més a les preferències de l'òrgan al que ens estem adreçant:

Gràfic 52. Paràmetres que es tenen en compte per utilitzar un o altre idioma.

Cal doncs treballar també en aquest àmbit sense descuidar-ho, atès que la proximitat que volem de la Justícia també passa per l'idioma utilitzat.

INFORME 2014

RESUMEN EJECUTIVO

1. Introducción

Tras haber abordado el análisis de forma separada del movimiento de los asuntos, así como de los principales indicadores judiciales, de cada uno de los cuatro órdenes jurisdiccionales, en el presente Capítulo se va a llevar a cabo una comparativa de los datos más relevantes de todos ellos, a modo de conclusiones generales.

Además, enlazando con los datos expuestos en el capítulo inicial relativo a la presentación del ICAB y su entorno, se recogen una serie de reflexiones sobre la situación de los Juzgados y Tribunales, en las que muchos abogados y profesionales que trabajan a diario con la Administración de Justicia, verán reflejadas algunas de sus opiniones e inquietudes. En efecto, la última parte del Informe consiste en una exposición más crítica y valorativa, elaborada a partir de la realización de un trabajo de campo, en el que se han recogido opiniones, formulado encuestas y se han efectuado análisis sobre el propio terreno (esto es, los juzgados) sobre el funcionamiento cotidiano de la Administración de Justicia, con el objetivo de resaltar aquellos aspectos que se podrían mejorar, en aras de un mejor servicio.

En concreto, se hace referencia a temas como: la implantación de las nuevas tecnologías en los juzgados, la utilización de sistemas de información sobre los señalamientos (sistema arconte), los retrasos que se producen en la celebración de las vistas, la acumulación de las vistas en determinados días de la semana, así como a la corrección y cordialidad en el trato por parte de los diferentes profesionales y agentes que trabajan en el marco de la Administración de Justicia, entre otros muchos.

Por último, se aborda una serie de preguntas acerca de los puntos más importantes de la reforma de la LOPJ que actualmente está en fase de proyecto, que pretende aprobar el actual Gobierno, para conocer la opinión de los Abogados sobre la afectación que podría tener en el día a día en los Juzgados y Tribunales.

Se trata por tanto de un capítulo de cierre, en el que se valora el estado de la Justicia, desde el punto de vista de la cotidianeidad y de los propios profesionales que hacen uso de ella, en la defensa de los intereses de los ciudadanos.

2. Comparativa entre los cuatro órdenes jurisdiccionales

2.1 Litigiosidad

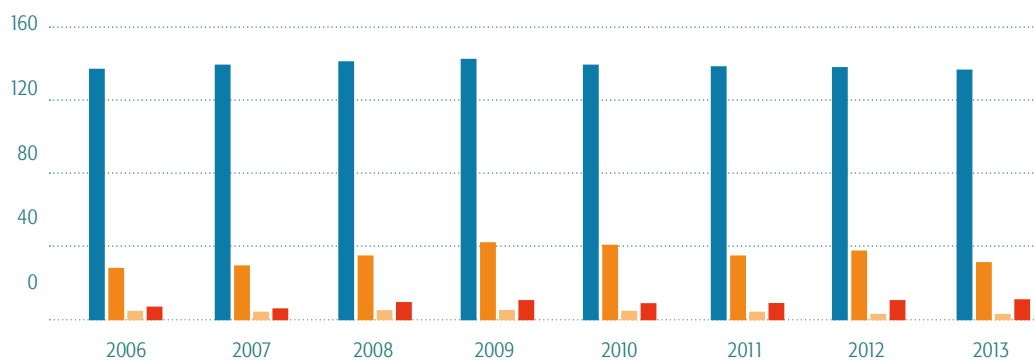
A lo largo del presente Informe de la Justicia, se ha hecho referencia a la litigiosidad como aquella conflictividad con relevancia jurídica, que implica cierta actividad por parte de los Juzgados y Tribunales.

En el Gráfico 1 podemos ver la evolución de la tasa de litigiosidad, en el periodo comprendido entre el año 2006 y el año 2013, así como su comparativa entre los cuatro ámbitos jurisdiccionales que han sido objeto de estudio en el presente trabajo: penal, civil, contencioso-administrativo y social.

En primer lugar, vemos como cada ámbito judicial presenta unas tasas de litigiosidad muy distintas entre sí, con unos saltos de cifras muy notables. Así, vemos como la jurisdicción penal es la que ocupa el primer lugar, en cuanto a conflictividad se refiere, con una tasa media del 139%. La segunda posición la ocupa el ámbito civil, con una litigiosidad media del 37%; mientras que los ámbitos social y contencioso-administrativo, ostentan una media del 9 y del 6%, respectivamente.

En segundo lugar, podemos observar como en los años comprendidos entre el 2008 y el 2010, la conflictividad sube ligeramente en todos los ámbitos jurisdiccionales, coincidiendo con el estallido de la crisis, cuya incidencia en la actividad judicial ha sido más o menos intensa, tal y como hemos podido ver en los capítulos precedentes. Vemos como ese incremento es más acusado en el orden civil, mientras que en el contencioso-administrativo es más contenido.

Por último, en el año 2013 vemos como se produce un descenso en la tendencia de la tasa de litigiosidad en todos los ámbitos jurisdiccionales, a excepción del orden social, en el que tiene lugar un ligero aumento respecto a años anteriores. Este ámbito ha sido uno de los más castigados por la crisis, tal y como reflejan las tasas de paro, el descenso en las contrataciones, y el aumento del volumen de despidos y reclamaciones de cantidad, que evidencian una de las caras más dramáticas de la recesión económica.

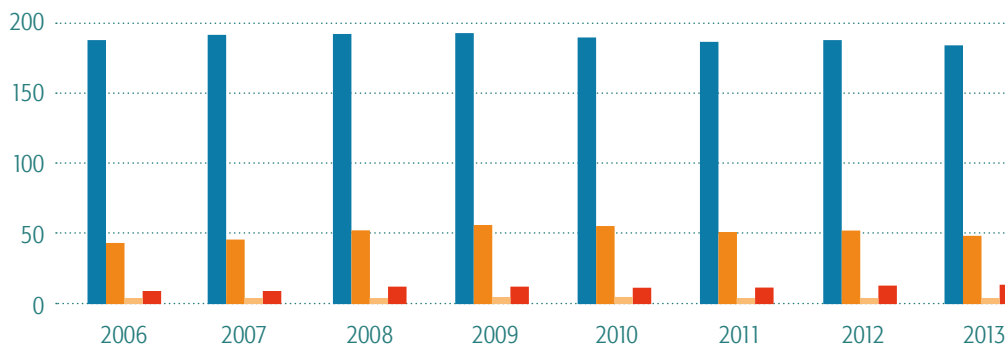
Penal	136%	140%	143%	144%	141%	138%	136%	133%
Civil	31%	32%	37%	43%	42%	37%	39%	35%
Contencioso-Adm.	6%	6%	7%	7%	6%	6%	5%	4%
Social	8%	7%	9%	10%	9%	9%	10%	10%

Gráfico 1. Comparativa de la tasa de litigiosidad por jurisdicciones.

En el Gráfico 2 podemos ver el comportamiento de la tasa de litigiosidad en la “demarcación ICAB” entre los años 2006 y 2013.

En éste vemos como en todas las jurisdicciones, a excepción del ámbito contencioso-administrativo, se registran tasas superiores a las anotadas en el gráfico anterior, sobre la tasa de litigiosidad considerada a nivel estatal. La causa de que en la “demarcación ICAB” se concentre una conflictividad más alta, es que en este territorio existe una mayor densidad de población y de industria, que favorece una mayor actividad con trascendencia judicial.

Así, vemos como en el ámbito penal la tasa se sitúa en torno al 192% de media, mientras que en los órdenes civil, social y contencioso, se anota una litigiosidad de 52, 13 y 4%, respectivamente. Ello, en su conjunto, supone una diferencia de un 9% entre la tasa de litigiosidad de la “demarcación ICAB” y la anotada a nivel estatal.

■ Penal	190	195	195	196	192	189	191	188
■ Civil	42	46	52	58	57	51	53	48
■ Contencioso-Adm.	4	4	4	5	5	4	4	3
■ Social	11	10	13	15	13	13	14	15

Gráfico 2. Comparativa de la tasa de litigiosidad por jurisdicciones. Demarcación ICAB.

2.2 Movimiento de asuntos

Comparativa por jurisdicciones

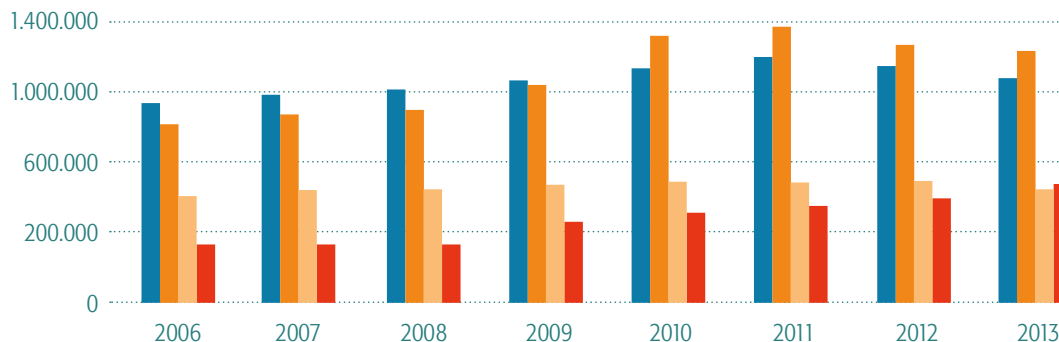
En el Gráfico 3 podemos observar una comparativa por jurisdicciones de los asuntos pendientes al inicio, en el periodo comprendido entre los años 2006 y 2013.

Por un lado, vemos como en los años 2010 y 2011 se concentran la mayor cantidad de asuntos pendientes al inicio, coincidiendo con la coyuntura socioeconómica de crisis. También se observa cómo, a pesar de que en los últimos años se produce un descenso de los asuntos, éstos siguen estando por encima respecto a los primeros años de la serie, anteriores a la crisis.

Por otro lado, hasta el año 2009 la jurisdicción penal ocupa el primer puesto en cuanto al número total de asuntos pendientes al inicio. Sin embargo, a partir del año 2010, vemos como el ámbito civil pasa a ocupar esa primera posición, alcanzando 1.371.719 asuntos pendientes en el año 2011, la cifra más alta de la serie.

Esto encaja con el aumento de la tasa de litigiosidad que se experimenta en este orden, en los dos años anteriores (Gráfico 1), que provoca un colapso importante que se refleja en el volumen de asuntos pendientes.

Por último, vemos como la jurisdicción social registra un aumento paulatino, a medida que se suceden los años, lo que indica que es uno de los ámbitos en los que la crisis ha ido causando una mayor pendencia de los asuntos, en los últimos años.

■ Penal	920.565	991.296	1.030.056	1.123.650	1.153.156	1.189.754	1.156.200	1.084.919
■ Civil	805.762	858.640	887.700	1.085.204	1.321.457	1.371.719	1.208.943	1.158.046
■ Contencioso-Adm.	301.272	324.952	330.206	361.725	379.090	377.318	380.378	321.729
■ Social	159.484	164.959	162.539	214.795	264.932	279.583	303.347	329.705

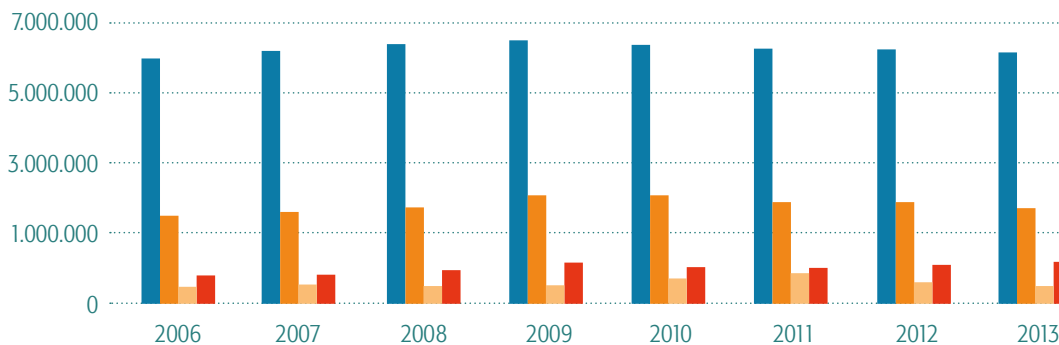
Gráfico 3. Asuntos pendientes al inicio. Comparativa por jurisdicciones.

En el Gráfico 4 podemos contemplar la evolución de los asuntos ingresados en cada uno de los cuatro órdenes jurisdiccionales, desde el año 2006 hasta el año 2013.

En primer lugar, destaca la diferencia de volúmenes sobre los que se trabaja en cada uno de los ámbitos. Así, vemos como el orden penal se manejan una media superior a los 6,4 millones de asuntos, lo que sin duda es un número muy alto, teniendo en cuenta la naturaleza de los hechos enjuiciados. En el año 2009 vemos como se alcanza el número más alto de asuntos penales ingresados, y como a partir del año 2010, se produce un descenso paulatino de los mismos, conforme pasan los años.

En segundo lugar, vemos como el ámbito civil trabaja con una media de 1,7 millones de asuntos registrados; mientras que los ámbitos contencioso-administrativo y social, se ocupan de una media de 200.000 y 440.000 asuntos, respectivamente.

Por último, vemos como la jurisdicción social es la única en la que la tendencia de los asuntos ingresados, se ha mostrado creciente en los dos últimos años de la serie. En efecto, en este ámbito se ha producido un incremento del 27% en el año 2013, respecto al año 2006, siendo dicho aumento el más alto en comparación al resto de jurisdicciones.

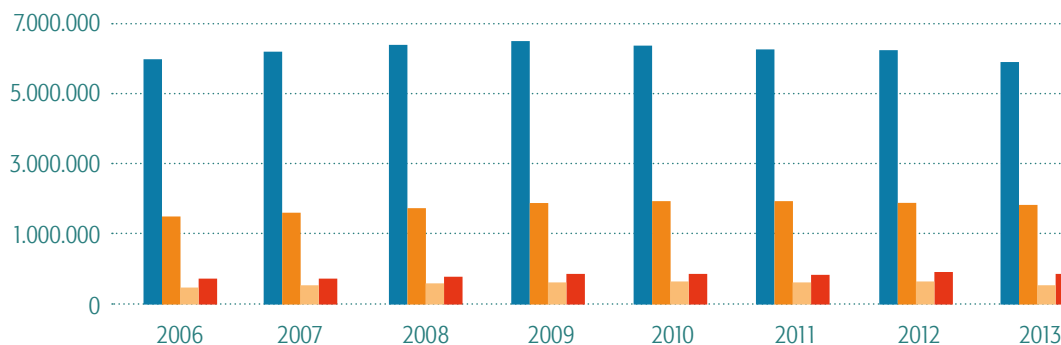

■ Penal	6.102.094	6.311.274	6.610.572	6.740.508	6.617.334	6.519.525	6.420.088	6.282.335
■ Civil	1.369.850	1.445.557	1.694.174	2.008.984	1.966.255	1.751.700	1.819.729	1.653.024
■ Contencioso-Adm.	195.002	206.000	198.984	200.473	283.658	292.127	229.127	194.264
■ Social	343.401	337.416	420.774	484.561	444.316	437.691	463.810	469.329

Gráfico 4. Asuntos ingresados. Comparativa por jurisdicciones.

En relación a los asuntos resueltos, en el Gráfico 5 podemos ver cuál ha sido su evolución comparando los ámbitos jurisdiccionales, desde el año 2006 hasta el año 2013.

El comportamiento de la gráfica discurre paralela a la comentada anteriormente sobre los asuntos ingresados, por lo que nos remitimos a lo manifestado.

■ Penal	6.045.053	6.294.881	6.537.169	6.712.433	6.614.840	6.564.453	6.533.836	6.393.340
■ Civil	1.302.134	1.397.827	1.475.733	1.734.313	1.887.911	1.885.357	1.857.859	1.798.202
■ Contencioso-Adm.	220.988	257.666	274.894	292.403	293.170	287.392	282.901	260.003
■ Social	322.844	326.976	349.923	403.566	402.467	391.588	412.760	408.092

Gráfico 5. Asuntos resueltos. Comparativa por jurisdicciones.

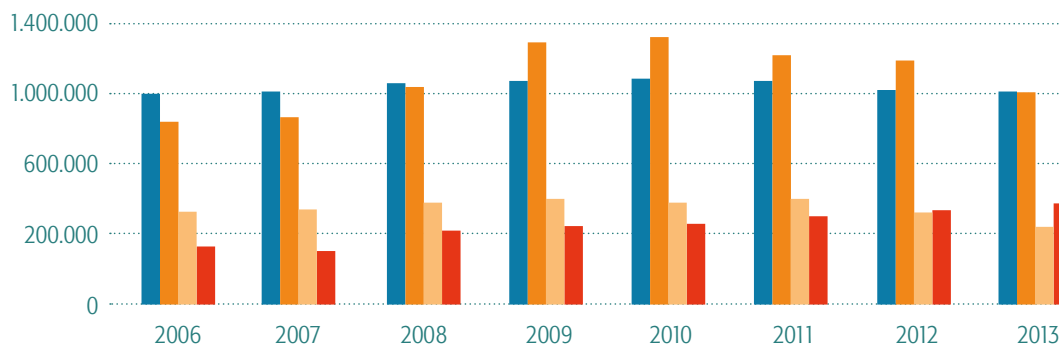
En cuanto a la comparativa por jurisdicciones de los asuntos pendientes al finalizar, en el Gráfico 6 podemos observar cuál ha sido su evolución en el periodo comprendido entre los años 2006 y 2013.

La tendencia de la gráfica se corresponde con lo manifestado en el Gráfico 3 sobre los asuntos pendientes al inicio. Así, vemos como las dos jurisdicciones que mayor número de asuntos pendientes al finalizar anotan, son la penal y la civil.

En consonancia con lo expuesto en el Gráfico 3, vemos como en los tres primeros años de la serie el ámbito penal ocupa el primer puesto en cuanto al volumen de asuntos pendientes al finalizar, y como a partir del 2009 es la jurisdicción civil la que ocupa este primer lugar. No obstante, en el año 2013 vemos como el orden penal vuelve presentar el mayor número de asuntos pendientes al finalizar.

Respecto al orden contencioso-administrativo, la tendencia del mismo registra ligeras fluctuaciones a lo largo de la secuencia, con una media cercana a los 340.000 asuntos pendientes al finalizar.

En cuanto al ámbito social, en consonancia con lo comentado anteriormente, vemos como el número de asuntos pendientes no para de crecer conforme se suceden los años.

■ Penal	992.132	1.030.372	1.124.322	1.153.154	1.186.895	1.159.019	1.084.968	1.039.038
■ Civil	858.691	887.700	1.085.228	1.321.363	1.371.699	1.208.954	1.158.876	1.007.080
■ Contencioso-Adm.	319.965	324.272	354.137	379.090	367.180	380.378	321.729	255.787
■ Social	164.959	162.336	214.795	264.948	279.583	303.342	329.705	360.412

Gráfico 6. Asuntos pendientes al finalizar. Comparativa por jurisdicciones.

En el Gráfico 7 se hace una comparativa del movimiento de asuntos en los cuatro órdenes jurisdiccionales centrándonos en el año 2013, último del cual se tienen datos completos.

En consonancia con lo descrito en los gráficos anteriores, vemos como en el orden penal se maneja el mayor volumen de asuntos judiciales (más de 6.000.000); seguido por el ámbito civil con más de 1.650.000 registros. El último lugar lo detenta el ámbito contencioso-administrativo, con poco más de 190.000 asuntos. En cuanto a la jurisdicción social, ésta ha aumentado notablemente en los últimos años debido a la incidencia de la crisis, con 470.000 asuntos ingresados en el año 2013.

Destaca como a pesar del volumen de temas cuyo conocimiento competen al orden penal, el número de asuntos pendientes (tanto al inicio como al finalizar), es notablemente bajo en comparación con el resto de jurisdicciones. Sin duda se trata de un dato positivo, habida cuenta del carácter y la naturaleza de los asuntos que en dicha jurisdicción se resuelven.

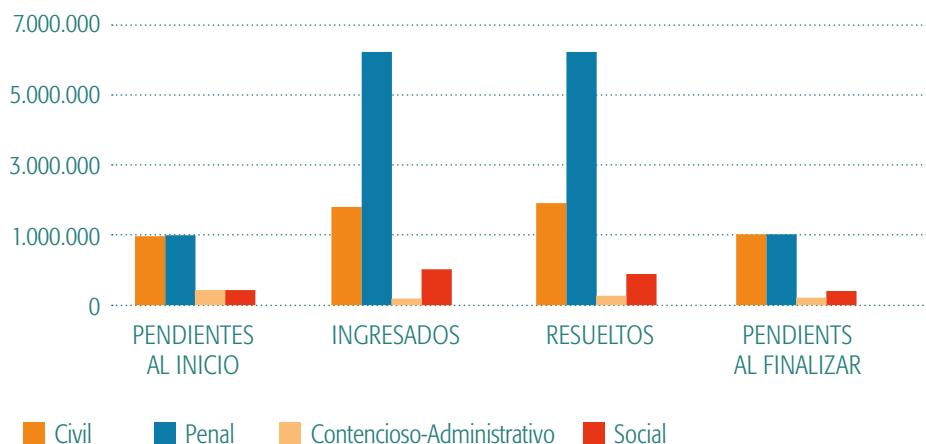

Gráfico 7. Movimiento de asuntos de todas las jurisdicciones. Año 2013.

En el Gráfico 8 tenemos una tabla resumen con el detalle numérico de las categorías analizadas en el gráfico anterior, en cada uno de los cuatro órdenes jurisdiccionales, en el año 2013.

Vemos como hay un importante volumen de asuntos pendientes al finalizar, sobre todo en los ámbitos civil y contencioso-administrativo, donde en comparación con los asuntos ingresados y resueltos en cada uno de estos órdenes, suponen un remanente muy alto que reflejan síntomas de colapso judicial. Habrá que poner en relación estos datos con los principales indicadores judiciales, para ver hasta qué punto se está produciendo una situación de congestión en los juzgados y tribunales.

RESUMEN DE TODAS LAS JURISDICCIONES. AÑO 2013				
MOVIMIENTO DE ASUNTOS				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELTOS	PENDIENTES AL FINALIZAR
CIVIL	1.158.046	1.653.024	1.798.202	1.007.080
PENAL	1.084.919	6.282.335	6.393.340	1.039.038
CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO	321.729	194.264	260.003	255.787
SOCIAL	329.705	469.329	408.092	360.412

Gráfico 8. Tabla resumen del movimiento de asuntos de todas las jurisdicciones. Año 2013.

Tablas resumen por órganos jurisdiccionales

A continuación tenemos una serie de cuadros resumen del movimiento de asuntos en el año 2013 por órganos judiciales, de cada uno de los ámbitos jurisdiccionales estudiados.

En el Gráfico 9 tenemos una tabla relativa al ámbito penal. En ésta podemos ver cómo, en comparación al resto de órdenes jurisdiccionales, en el ámbito penal se integran

un mayor número de órganos judiciales. Ya se ha comentado que ésta es la jurisdicción que mayor volumen de asuntos maneja, por lo que la especialización judicial es una herramienta muy útil para resolver con mayor eficacia y acierto, determinados temas con naturaleza y características propias: menores, violencia doméstica, vigilancia penitenciaria.

Además, hay que tener presente que la sustantación de un procedimiento penal tiene lugar a través de dos grandes fases: una de instrucción y otra de enjuiciamiento propiamente dicha, que se van a llevar a cabo necesariamente ante órganos judiciales distintos en aras a un juicio más aséptico sobre la resolución del caso.

RESUMEN JURISDICCIÓN PENAL. AÑO 2013				
MOVIMIENTO DE ASUNTOS POR ÓRGANOS JUDICIALES				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELTOS	PENDIENTES AL FINALIZAR
INSTRUCCIÓN	801.697	5.461.210	5.550.424	739.630
J PENAL	165.517	182.889	185.912	171.524
AP	39.767	182.231	180.265	40.597
TSJ	122	839	811	151
JDO CENTRAL INSTR	696	1.120	1.432	710
J CENTRAL PENAL	31	33	58	13
AN	375	2.468	2.607	253
TS	2.211	3.983	4.384	1.810
MENORS	15.059	30.276	31.517	14.982
JDO CENTRAL MENORS	1	7	5	3
VIDO	33.187	150.121	176.302	30.708
VP	22.212	256.764	249.611	34.231
JDO CENTRAL VP	4.044	10.394	10.012	4.426

Gráfico 9. Cuadro resumen del movimiento de asuntos por órganos judiciales. Jurisdicción penal. Año 2013.

En el Gráfico 10 tenemos el cuadro resumen con el movimiento de los asuntos en el año 2013, de los órganos judiciales que se integran en la jurisdicción civil.

En éste vemos como el mayor número de asuntos son resueltos o se inician en los Juzgados de Primera Instancia, mientras que solo un 7,3% ingresan en la Audiencia Provincial. En cuanto a los asuntos ingresados en los Juzgados de lo Mercantil y en los Juzgados de Familia, vemos como se ocupan de un número importante de asuntos teniendo en cuenta la especialización material de estos órganos.

RESUMEN JURISDICCIÓN CIVIL. AÑO 2013				
MOVIMIENTO DE ASUNTOS POR ÓRGANOS JUDICIALES				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELTOS	PENDIENTES AL FINALIZAR
JPI	915.748	1.224.569	1.372.152	763.672
AP	62.113	89.957	100.689	53.462
TSJ	190	481	478	193
TS	3.984	3.579	3.935	3.628
MERCANTIL	44.473	58.332	50.209	52.016
FAMÍLIA	131.538	276.106	270.739	134.109

Gráfico 10. Cuadro resumen del movimiento de asuntos por órganos judiciales. Jurisdicción civil. Año 2013.

En el Gráfico 11 podemos observar una tabla con el resumen del movimiento de los asuntos en los órganos judiciales que se integran en el orden contencioso-administrativo, en el año 2013. En comparación con el resto de ámbitos jurisdiccionales, en éste se maneja un volumen más discreto de asuntos.

RESUMEN JURISDICCIÓN CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO. AÑO 2013				
MOVIMIENTO DE ASUNTOS POR ÓRGANOS JUDICIALES				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELTOS	PENDIENTES AL FINALIZAR
JCA	163.313	119.354	145.351	137.304
TSJ	123.567	53.453	79.361	98.942
J CENTRAL	17.342	9.352	20.840	4.683
AN	9.423	6.704	7.746	8.312
TS	8.084	5.401	6.705	6.546

Gráfico 11. Cuadro resumen del movimiento de asuntos por órganos judiciales. Jurisdicción contencioso-administrativa. Año 2013.

Por último, en el Gráfico 12 vemos un cuadro resumen con el movimiento de los asuntos en el año 2013, de los órganos judiciales que forman parte del ámbito social.

En éste podemos observar como los asuntos ingresados en el TSJ suponen poco más del 10% de los registrados en los Juzgados de lo Social. Ese porcentaje se reduce aún más en relación al Tribunal Supremo; y en cuanto a los asuntos de la Audiencia Nacional, vemos como éstos resuelven sobre el menor volumen de asuntos del ámbito social.

RESUMEN JURISDICCIÓN SOCIAL. AÑO 2013				
MOVIMIENTO DE ASUNTOS POR ÓRGANOS JUDICIALES				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELTOS	PENDIENTES AL FINALIZAR
J SOCIAL	297.104	421.043	354.272	333.272
TSJ	29.275	43.902	49.714	23.591
AN	92	514	401	150
TS	3.234	3.870	3.705	3.399

Gráfico 12. Cuadro resumen del movimiento de asuntos por órganos judiciales. Jurisdicción social. Año 2013.

Sentencias

En el Gráfico 13 podemos observar el número total de sentencias dictadas en el año 2013, en cada una de las jurisdicciones estudiadas.

En consonancia con lo manifestado anteriormente sobre el volumen de asuntos con los que se trabajan en cada jurisdicción, vemos como es en el orden penal donde se dictan el mayor número de sentencias, seguido por el ámbito civil. La jurisdicción contenciosa-administrativa es la que menor número de resoluciones dicta, atendiendo al menor volumen de asuntos ingresados que recibe.

Para hacer un mejor análisis de este gráfico, hay que tener en cuenta que no todos los procedimientos terminan con una sentencia. En efecto, ya hemos visto la gran importancia que tienen en el ámbito social la conciliación y la reclamación administrativa previas, como medios alternativos a la celebración del juicio; o el impulso de la mediación y el arbitraje como mecanismos de resolución de conflictos en el ámbito civil. Por otro lado, existen otras formas de terminación del procedimiento como la renuncia, el desistimiento, el allanamiento, la satisfacción extraprocésal o la carencia sobrevenida del objeto del proceso y el sobreseimiento, entre otros.

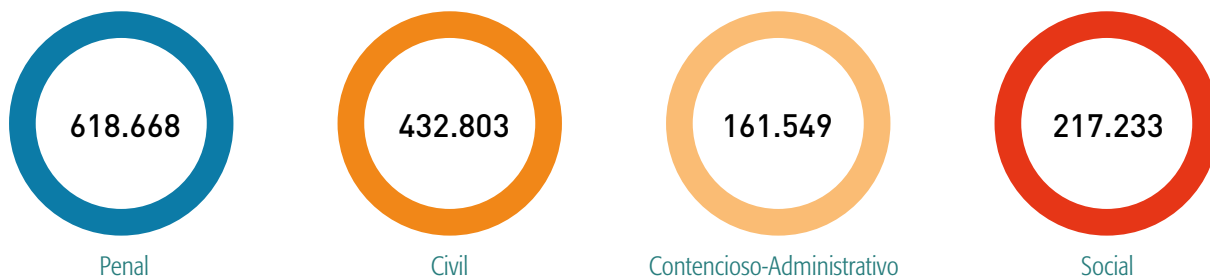

Gráfico 13. Total de sentencias por jurisdicciones. Año 2013.

En el Gráfico 14 tenemos una comparativa territorial del número total de sentencias dictadas en el año 2013, en cada una de las jurisdicciones estudiadas.

Destaca como la “demarcación ICAB” presenta un volumen muy similar (incluso superior en algunos ámbitos) al del territorio de “Cataluña sin demarcación ICAB”. La causa de esto se debe a la mayor litigiosidad que existe en la primera demarcación respecto a la segunda, derivado de la mayor concentración de población, economía e industria.

RESUMEN DE TODAS LAS JURISDICCIONES. AÑO 2013			
EXECUCIONES DE SENTENCIAS			
	ESPAÑA SIN CATALUNYA	CATALUNYA SIN DEMARCACIÓN ICAB	DEMARCACIÓN ICAB
CIVIL	359.754	36.473	36.576
PENAL	519.439	48.702	50.527
CONTENCIOSO	147.974	7.635	5.940
SOCIAL	184.187	18.034	15.012

Gráfico 14. Comparativa territorial del total de sentencias de todas las jurisdicciones. Año 2013.

Ejecuciones

En el Gráfico 15 podemos observar el movimiento de las ejecuciones en todas las jurisdicciones, en el año 2013.

En la gráfica destaca como en términos generales, restan más asuntos pendientes al inicio y al finalizar, de los que se ingresan y se resuelven. Ello supone que existe una congestión y pendencia en los juzgados y tribunales, que merece la atención de las autoridades competentes para ser resuelta. Destaca que esa pendencia es especialmente intensa en la jurisdicción civil.

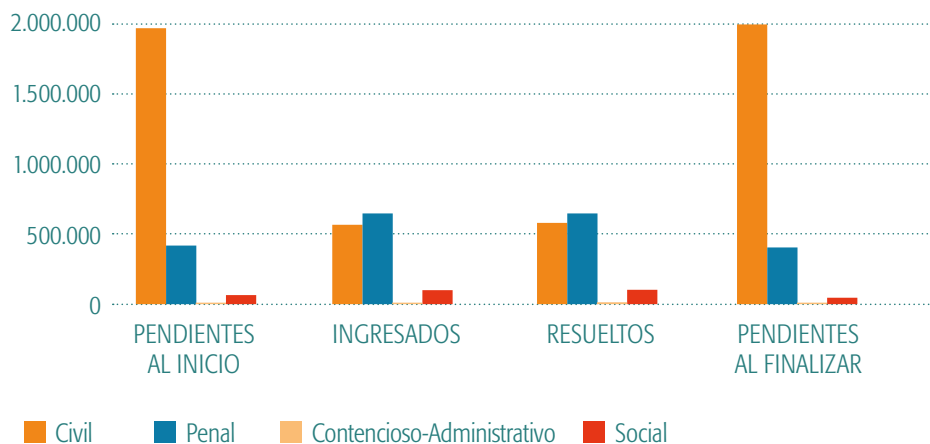

Gráfico 15. Movimiento de las ejecuciones de todas las jurisdicciones. Año 2013.

En el Gráfico 16 tenemos una tabla con el detalle numérico del movimiento de las ejecuciones y su comparativa por jurisdicciones, en el año 2013, a los que se ha hecho referencia anteriormente.

RESUMEN DE TODAS LAS JURISDICCIONES. AO 2013				
MOVIMIENTO DE EJECUCIONES				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELTOS	PENDIENTES AL FINALIZAR
CIVIL	1.954.970	633.052	632.384	1.989.091
PENAL	404.364	363.638	363.733	381.774
CONTENCIOSO	16.436	18.027	17.385	16.924
SOCIAL	66.115	87.812	95.984	58.604

Gráfico 16. Cuadro resumen del movimiento de ejecuciones de todas las jurisdicciones. Año 2013.

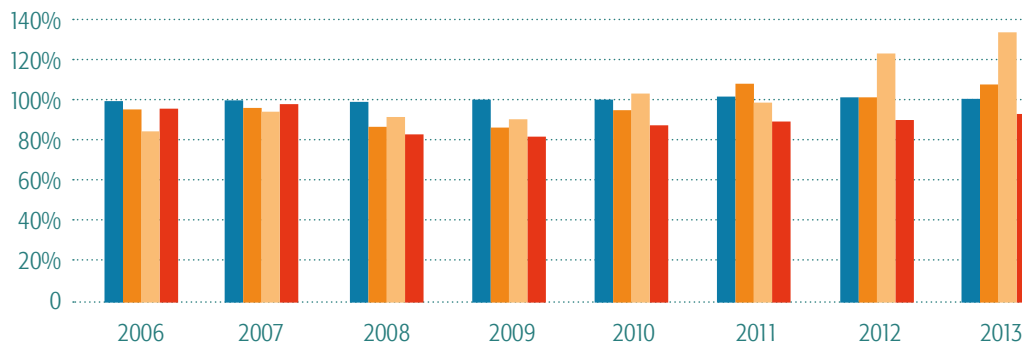
2.3 Principales indicadores judiciales

Tasa de resolución

En el Gráfico 17 podemos observar una comparativa de la tasa de resolución entre los cuatro órdenes jurisdiccionales, desde el año 2006 hasta el año 2013.

En conjunto vemos como la tendencia de la tasa se muestra bastante estable con ligeras fluctuaciones a lo largo de toda la secuencia, excepto en los dos últimos años, en los que se produce un leve aumento, que es más intenso en el ámbito contencioso-administrativo.

No obstante, si comparamos los datos del año 2013 con los del año 2006, vemos como en todas las jurisdicciones, con excepción del ámbito social, se produce una mejora de la capacidad resolutoria de los órganos jurisdiccionales. En el orden social, vemos como se produce una regresión del 8% en el año 2013 respecto al año 2006, debido al importante aumento de la tasa de litigiosidad y de los asuntos ingresados en éste a causa de la crisis.

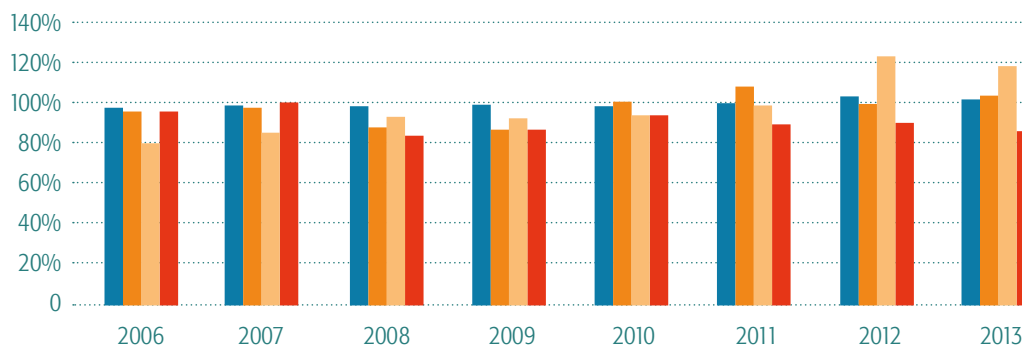

■ Penal	99%	100%	99%	100%	100%	101%	102%	102%
■ Civil	95%	97%	87%	86%	96%	108%	102%	109%
■ Contencioso-Adm.	87%	96%	89%	92%	103%	98%	123%	134%
■ Social	94%	97%	83%	83%	91%	89%	89%	87%

Gráfico 17. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de resolución.

En el Gráfico 18 tenemos la comparativa por jurisdicciones de la tasa de resolución, pero en el concreto ámbito geográfico de la “demarcación ICAB”.

En éste vemos que, tanto el comportamiento de la curva como las cifras recogidas en la secuencia, son muy similares a lo expresado en el gráfico anterior, por lo que nos remitimos a lo ya manifestado.

■ Penal	97%	98%	97%	98%	97%	99%	103%	103%
■ Civil	95%	97%	92%	89%	101%	110%	99%	104%
■ Contencioso-Adm.	79%	85%	96%	95%	93%	98%	122%	117%
■ Social	95%	100%	85%	88%	94%	91%	89%	85%

Gráfico 18. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de resolución. Demarcación ICAB.

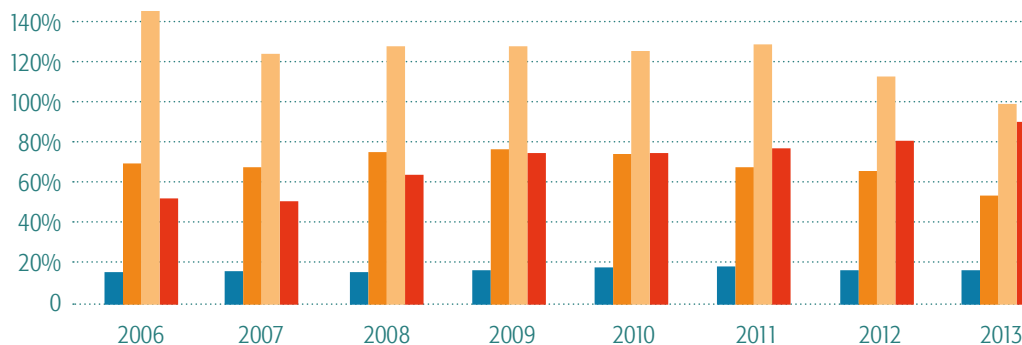
Tasa de pendencia

En el Gráfico 19 tenemos una comparativa por jurisdicciones de la tasa de pendencia en el periodo comprendido entre los años 2006 y 2013.

En conjunto podemos ver como la tendencia de la tasa se muestra regresiva a medida que se suceden los años, sobre todo en los ámbitos civil y contencioso-administrativo. Sin embargo, si nos fijamos en la jurisdicción social, vemos como la tasa de pendencia sube del 51% en el año 2006 hasta un 88% en el año 2013.

Tal y como se ha comentado antes, el aumento de la litigiosidad y de los asuntos ingresados en este orden jurisdiccional, hace que se produzca un colapso judicial que se traduce en el aumento de la tasa de pendencia, reflejándose así en la gráfica.

Por último, destaca como la tasa de pendencia del ámbito penal es la más baja (con diferencia) en comparación al resto de órdenes jurisdiccionales, pese a que en éste se ingresa un volumen de asuntos notablemente superior. Teniendo en cuenta el tipo de asuntos que se enjuician en dicho ámbito, una tasa de pendencia tan baja, supone sin duda un dato positivo.

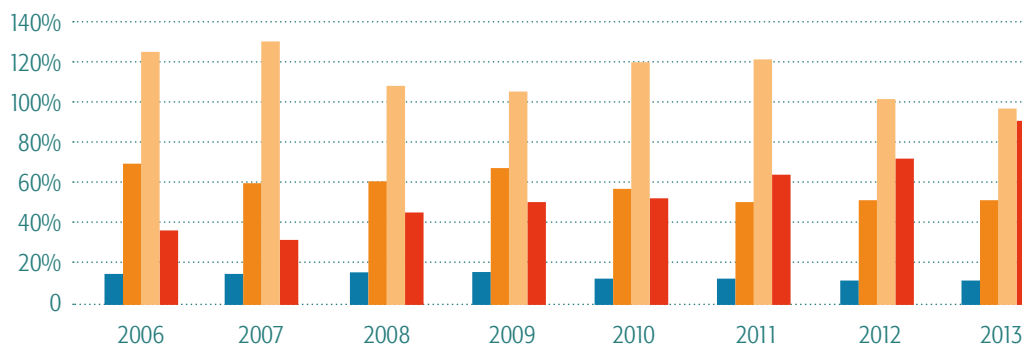

■ Penal	16%	16%	17%	17%	18%	18%	17%	16%
■ Civil	66%	64%	74%	76%	73%	64%	62%	56%
■ Contencioso-Adm.	145%	126%	129%	130%	125%	132%	114%	98%
■ Social	51%	50%	61%	66%	69%	77%	80%	88%

Gráfico 19. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de pendencia.

En el Gráfico 20 podemos contemplar cómo ha sido la evolución de la tasa de pendencia y su comparativa entre jurisdicciones, en la “demarcación ICAB”.

El comportamiento de la gráfica es similar a la referida a nivel estatal. No obstante, podemos destacar como ese incremento al que se ha hecho referencia en el apartado anterior en el ámbito social, es más pronunciado en la “demarcación ICAB”, pues del 37% en el año 2006 se pasa a un 86% en el año 2013.

■ Penal	15%	15%	16%	15%	14%	14%	13%	13%
■ Civil	64%	59%	60%	65%	56%	48%	51%	50%
■ Contencioso-Adm.	124%	130%	109%	104%	120%	121%	101%	94%
■ Social	37%	32%	46%	51%	55%	65%	73%	86%

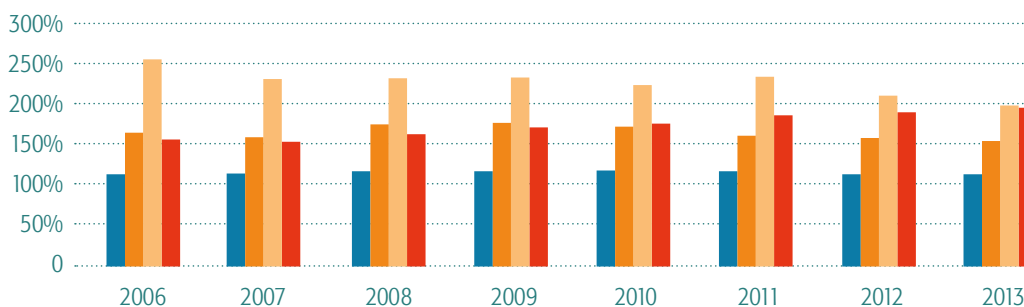
Gráfico 20. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de pendencia. Demarcación ICAB.

Tasa de congestión

En relación a la tasa de congestión, en el Gráfico 21 podemos ver cuál ha sido su evolución en el periodo comprendido entre los años 2006 y 2013, así como su comparativa entre los cuatro ámbitos jurisdiccionales.

En primer lugar vemos como, en su conjunto, la gráfica refleja una ligera regresión de la tasa de congestión, a medida que se suceden los años. Ésta se corresponde con la tendencia de las tasas de resolución y de pendencia antes comentadas.

En segundo lugar, vemos como en el ámbito social, la evolución de la congestión se produce en sentido inverso al de la tendencia general. Así, de una tasa del 156% en el año 2006 pasamos a otra del 196% en el año 2013, lo que implica un incremento del 20%. En efecto, el aumento tanto de la tasa de litigiosidad como del volumen de asuntos ingresados en este ámbito, no ha podido ser absorbido por los órganos judiciales que se integran en este orden. Ello refleja por un lado, un colapso creciente de los juzgados y tribunales y, por otro lado, una falta de medios tanto materiales como humanos, con los que se podría resolver dicha situación, en aras de una mejor administración de justicia para con el ciudadano.

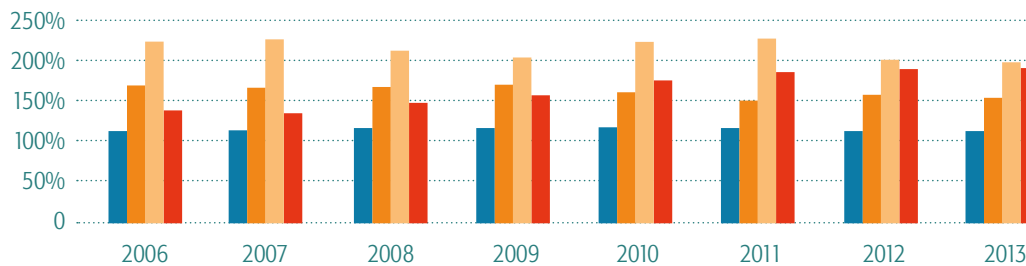

■ Penal	116%	116%	117%	117%	117%	117%	116%	115%
■ Civil	167%	165%	175%	178%	174%	166%	163%	156%
■ Contencioso-Adm.	252%	231%	233%	233%	226%	233%	215%	198%
■ Social	156%	154%	167%	173%	176%	183%	186%	196%

Gráfico 21. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de congestión.

En el Gráfico 22 podemos ver la comparativa por jurisdicciones de la tasa de resolución desde el año 2006 hasta el año 2013, pero en el concreto territorio de la "demarcación ICAB".

En éste vemos como la evolución de la gráfica es muy similar, tanto desde el punto de vista de la tendencia como desde el punto de vista de las magnitudes recogidas, a la del Gráfico 21. No obstante, podemos destacar como, en general, la congestión en la "demarcación ICAB" es sensiblemente inferior a la registrada a nivel estatal.

Penal	116%	115%	117%	116%	116%	117%	112%	111%
Civil	165%	161%	162%	167%	158%	149%	151%	150%
Contencioso-Adm.	221%	230%	209%	204%	218%	221%	201%	194%
Social	139%	135%	147%	153%	158%	167%	175%	188%

Gráfico 22. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de congestión. Demarcación ICAB.

En el Gráfico 23 podemos observar los principales indicadores judiciales de todas las jurisdicciones, en el año 2013.

En el gráfico podemos ver, por un lado, como el ámbito contencioso-administrativo presenta las tasas judiciales más altas, en comparación al resto de órdenes jurisdiccionales. Por otro lado, de las tres tasas analizadas, la de congestión es la que presenta siempre los valores más altos. Eso implica que todas las jurisdicciones presentan un colapso, que además es notable pues es de un 176% de media.

De todas las jurisdicciones, vemos como las que presentan una congestión más elevada, son la social y la contencioso-administrativa. La del ámbito social se debe a la coyuntura socioeconómica y a la situación de crisis que ha hecho que se disparen la litigiosidad y los ingresos en este orden. Sin embargo, el colapso en el ámbito contencioso-administrativo, es algo que viene arrastrándose desde hace décadas. Paradójicamente, vemos como en este ámbito se registra también la mayor tasa de resolución.

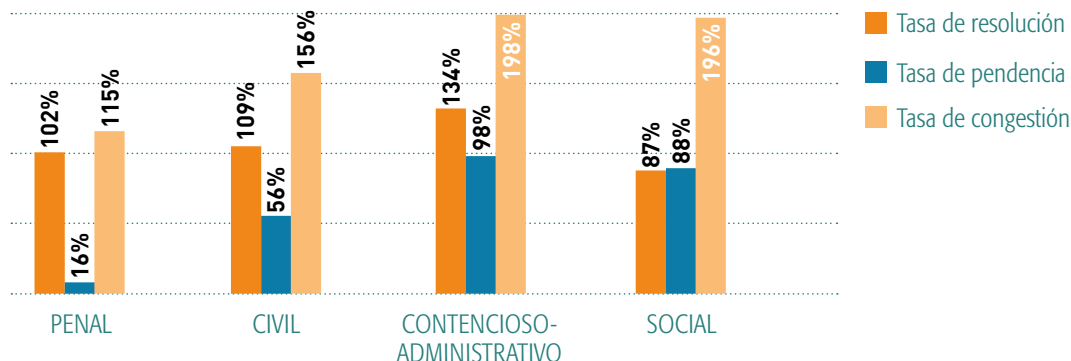

Gráfico 23. Indicadores judiciales de todas las jurisdicciones. Año 2013.

En el Gráfico 24 tenemos un cuadro resumen de los indicadores judiciales en el año 2013, de todas las jurisdicciones estudiadas.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2013			
INDICADORS JUDICIALS			
	TASA DE RESOLUCIÓN	TASA DE PENDENCIA	TASA DE CONGESTIÓN
PENAL	102%	16%	115%
CIVIL	109%	56%	156%
CONTENCIOSO	134%	98%	198%
SOCIAL	87%	88%	196%

Gráfico 24. Cuadro resumen de los indicadores judiciales por jurisdicciones.

3. Reflexiones sobre la situación de los Juzgados y Tribunales

Cómo se ha comentado a lo largo de este informe, la situación relativa al funcionamiento de los diferentes Juzgados y Tribunales varía según la jurisdicción de la que hablemos pero, en términos generales, desgraciadamente todas sufren unas tasas de congestión y, consecuentemente de pendencia, que no son aceptables.

En cualquier caso, la constatación de cómo se funciona a nivel práctico, en el día a día, tiene que partir de estos datos para añadir una visión real de cómo se está gestionando esta situación con los recursos de los que dispone la Administración de Justicia. En esta realidad, la visión de los profesionales que son parte imprescindible de este sistema de justicia facilita también elementos valiosos para establecer unas conclusiones sobre la situación actual.

Por este motivo, por parte del ICAB se realizan continuamente estudios y/o acciones que permiten conocer la opinión directa de los colegiados y hacer un seguimiento de la valoración que hacen del funcionamiento de la Administración de Justicia en particular, pero también de otras administraciones con las que los letrados se tienen que relacionar en su día a día.

Estas acciones son fundamentalmente de tres tipos:

1. **Barómetro de opinión** que realiza una pregunta quincenalmente de respuesta SI / NO a través de la Página web del ICAB y que cuenta con una participación mediana de unas 300 personas colegiadas.
2. **Encuestas sobre la situación de la Administración de Justicia** que se realizan con una periodicidad anual, vía on-line y en la que este año han participado más de 300 colegiados.
3. **Trabajos de campo** realizados directamente en los edificios judiciales para conocer de primera mano, algunos datos sobre los señalamientos judiciales y los problemas diarios con los que se encuentra la abogacía.

Todas estas herramientas son suficientes para hacernos una idea fidedigna de esta opinión, de solvencia innegable dado que se trata de aquellos profesionales que no en interés propio, si no en interés de un tercero, día a día acuden a los Juzgados y Tribunales.

Del análisis global que se hace de todas estas encuestas realizadas destacaríamos, principalmente, las siguientes quejas sobre el funcionamiento de la Administración de Justicia:

Los retrasos acumulados en la celebración de los juicios que provocan que, tanto profesionales como ciudadanos que intervienen en el procedimiento, tengan que esperar largas estancias en los pasillos de los Juzgados. Dichas esperas resultan especialmente perceptibles en el ámbito social y en el orden penal. Es también destacable que, la carencia de espacios diferenciados junto con los tiempos de espera, provocan que las partes en litigio tengan que estar cercanas físicamente, lo que puede generar incidentes.

La concentración de la actividad judicial, especialmente los señalamientos, en tres días de la semana. Ello supone la no utilización de todos los días y horas hábiles, en general en todas las jurisdicciones, e implica que no se reduzcan en mayor medida los tiempos de tramitación de los procedimientos.

La falta de información en relación a los señalamientos de manera visible y con uso de los medios existentes, como son las pantallas instaladas en algunas sedes judiciales, que hacen que los ciudadanos y los propios profesionales tengan que ir pidiendo información a los funcionarios. Esta cuestión se agrava cuando se detecta que muchos Juzgados en lugar de utilizar las salas de vistas oficiales, señalan citando en las salas polivalentes que se encuentran, en el caso de la Ciudad de la Justicia, junto a cada una de las oficinas judiciales.

La deficiente organización de la actividad judicial que incide de manera directa en el retraso en la tramitación de los procedimientos judiciales, junto con la falta de recursos suficientes. Esta disfunción se pone de relevo fundamentalmente, por un lado, en las suspensiones de los juicios y, por otro lado, en la ocupación de un tiempo para un juicio respecto del que, finalmente, se acuerda una conformidad que podría haber sido resuelta con anterioridad sin necesidad de dedicar todos los recursos y el tiempo de los intervinientes.

La falta de utilización de las nuevas tecnologías de manera ordinaria resulta también un factor destacable. No obstante, existe un reconocimiento por parte de los agentes del sistema y de los profesionales, de su deber en hacer un mayor uso de dicho recursos.

Pero seguramente, lo más destacable es que la opinión mayoritaria de la abogacía es que la situación de la justicia ha empeorado durante el último año (un 56,14 %).

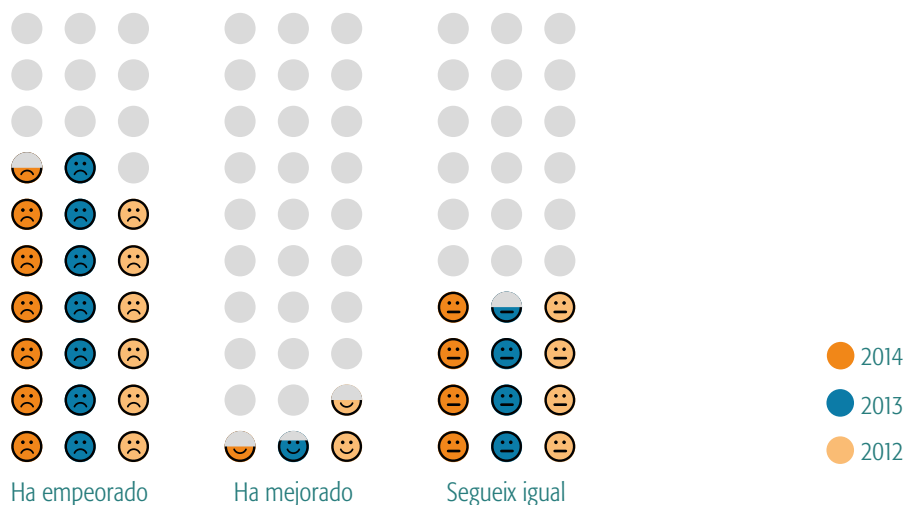

Gráfico 25. Evolución respecto de la situación de los juzgados y tribunales respecto el último año.

A continuación, analizaremos de forma separada las diversas acciones realizadas para conocer la opinión de los abogados y abogadas para poder extraer conclusiones más precisas.

3.1 Trabajo de campo

En relación al trabajo de campo, éste ha sido una nueva experiencia y se ha realizado durante dos meses: abril y mayo de 2014.

Las jurisdicciones sobre las que se ha trabajado son las de Primera Instancia, Familia, Mercantil, Instrucción, Penal y Menores.

En concreto, la distribución ha sido la siguiente:

- I. Juzgados de Primera Instancia, Familia, Instrucción, Penalti de Barcelona. Del 1 al 18 de abril.
- II. Juzgados Sociales de Barcelona. Del 28 de abril al 2 de mayo, y 19 de mayo.
- III. Juzgados de los partidos judiciales de: Arenys de Mar, Badalona, L'Hospitalet de Llobregat, Gavà, Vilanova i la Geltrú, Vilafranca del Penedès. Del 5 al 16 de mayo.
- III. Los controles han sido efectuado según la agenda judicial prevista en las fechas que se ha efectuado el seguimiento.

En Barcelona, por jurisdicciones, los Juzgados que han podido ser analizados han sido los siguientes:

TRABAJO DE CAMPO: JUZGADOS OBSERVADOS	
JUZGADOS DE PRIMERA INSTANCIA	1,5,7,8,11,21,49,50
JUZGADOS DE FAMILIA	14,16,17,18,19
JUZGADOS MERCANTILES	2,4,8,9,10
JUZGADOS CONTENCIOSO ADMINISTRATIVOS	6
JUZGADOS DE INSTRUCCIÓN	1,2,3,5,8,11,13,14,15,18,20,22,27
JUZGADOS PENALES	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,14,15,16,17,18,19,20,21,22,25,27,28
JUZGADOS DE MENORES	1,2,3,4,5,6
JUZGADOS VIDO	1,4
JUZGADOS SOCIALES	2,4,6,8,10,14,17,18,21,22,24,25,26,27,28,30,31,33

Gráfico 26. Trabajo de campo: Juzgados observados.

Han sido más de 80 Juzgados escogidos por azar, que han sido observados durante un día en el que se había señalado alguna vista oral, en las Salas de vistas oficiales; ello puede considerarse una muestra suficientemente aleatoria y objetiva.

Así mismo, se han realizado también encuestas de mayor profundidad a una muestra aleatoria de los abogados y abogadas que se encontraban esperando para actuar en los señalamientos. El número de encuestas ha superado la centena.

En primer lugar, hay que destacar que la concentración de los Juzgados en la Ciudad de la Justicia ha favorecido, en buena medida, la erradicación de una práctica habitual que consistía en concentrar las vistas de manera exageradamente alarmante, en los martes, miércoles y jueves.

Esta costumbre, como decimos se ha suavizado a pesar de que, como se puede comprobar en el gráfico siguiente, todavía existe una cierta inercia a la concentración en esos tres días de la semana.

Gráfico 27. Señalamientos: día de la semana.

Por otro lado, por cada día de señalamiento las vistas programadas son de entre 6 y 15, lo que supone que la previsión de duración de cada juicio es de entre 20 y 30 minutos.

Hay que tener en cuenta que en el ámbito de los Juzgados de Instrucción, el número de juicios señalados acostumbra a ser superior a 10, llegando incluso hasta los 18, en una mañana. Éstos como norma general se inician a las 09:45h o 10h y se señalan cada 15 minutos, pero se han llegado a constatar supuestos de juicios previstos cada 3 minutos.

En los Juzgados Penales la agenda también se establece con unos tiempos predeterminados entre juicios. No obstante se ha detectado que se hace una mayor previsión en el cálculo diferenciado de la cadencia entre las vistas. Este hecho resulta relevante pues indica que se han considerado la complejidad o características del procedimiento judicial en concreto.

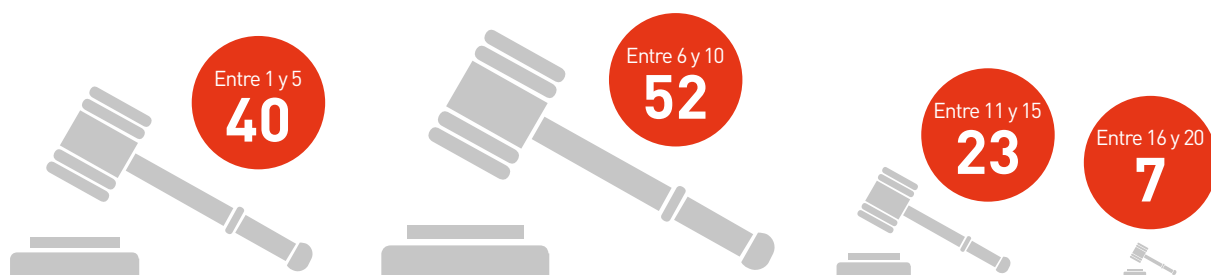

Gráfico 28. Número de juicios en un día.

Estos datos son muy importantes por qué una de las problemáticas que ha sido largamente denunciada, son las esperas ante los juicios a consecuencia de retrasos en el inicio de los mismos.

Por eso, en este trabajo de campo quisimos analizar si el mismo era consecuencia de una deficiente previsión del tiempo sobre la duración de cada vista o bien, se producía por otras causas ya manifestadas en anteriores informes, y sobre las que después se hará referencia, como por ejemplo las deficiencias en las citaciones de las partes intervinientes, los retrasos otros profesionales, etc.

Pues bien, el reproche que se tiene que hacer desde estas líneas sustentado en datos objetivos y reales, es que los problemas aparecen ya desde primera hora de la mañana, pues cómo se podrá apreciar en el gráfico siguiente, sólo el 7% de los juicios señalados en primer lugar, se celebraron a su hora, mientras que el 36% sufren retrasos de entre 5 y 15 minutos, y otro 36% experimenta retrasos de entre 15 y 30 minutos.

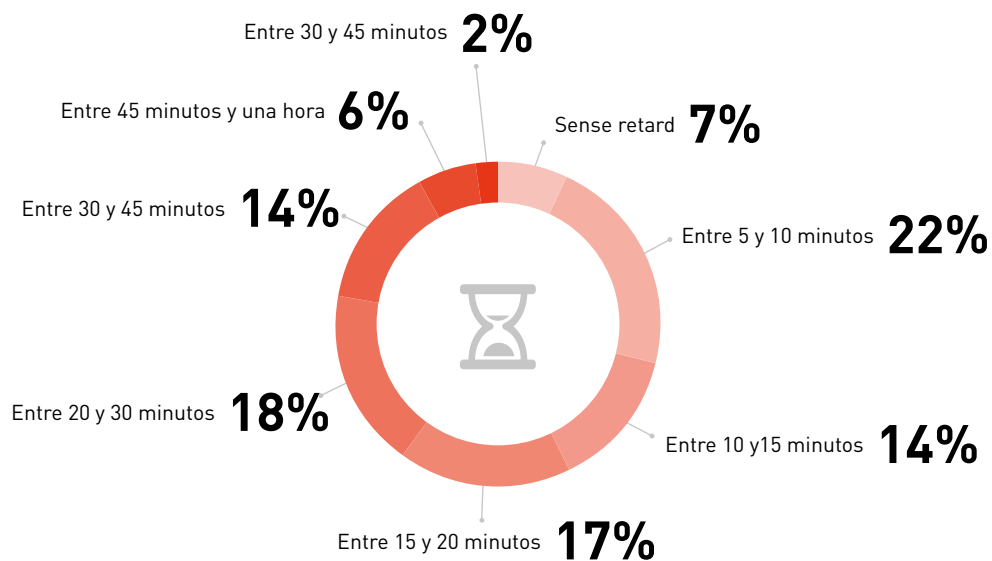

Gráfico 29. Señalamientos: puntualidad en el inicio.

Aún así, los abogados y abogadas, en relación al trato recibido, efectúan una valoración general positiva. Esta cuestión aparece vinculada a la distinción entre el trato directo recibido y el propio del funcionamiento del sistema, hacia el cual, los profesionales parezcan haber asumido de forma tácita, la falta de puntualidad como un hecho normalizado.

Como podremos comprobar en las gráficas siguientes es el Magistrado o Juez, el que disfruta de una mejor valoración entre los profesionales que forman parte de la administración de justicia.

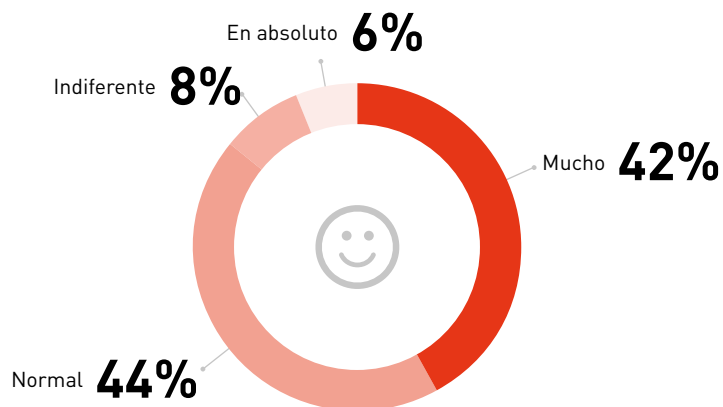

Gráfico 30. Trato correcto del Magistrado.

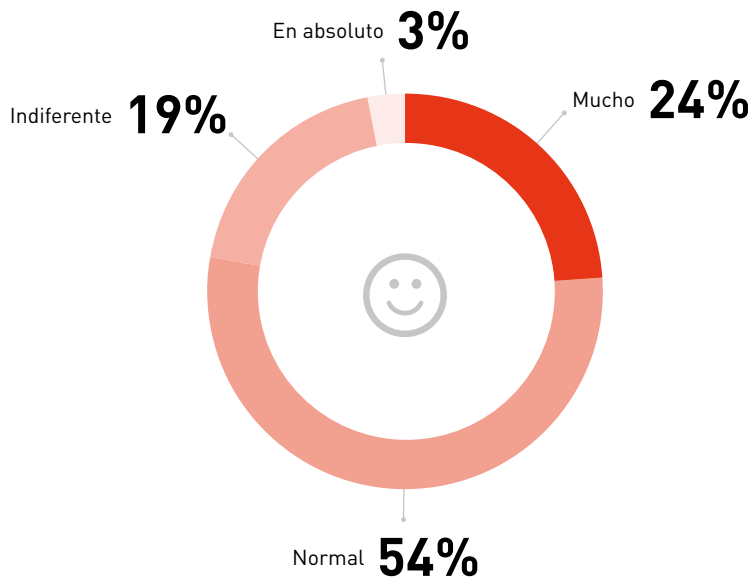

Gráfico 31. Trato correcto del Secretario Judicial.

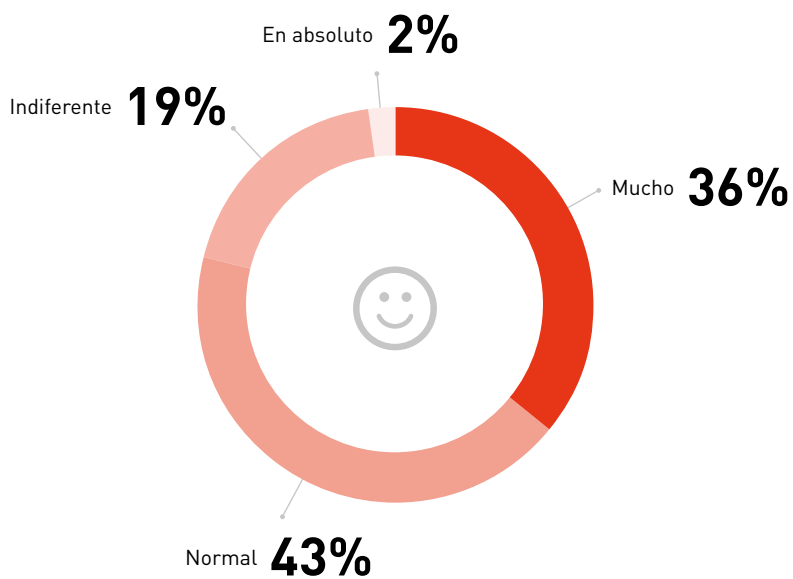

Gráfico 32. Trato correcto del Fiscal.

Por otro lado, y de acuerdo con los datos obtenidos, hay que destacar que el trato entre los abogados es "muy correcto", llegando casi al 50%; en cambio, la valoración que la mayoría de los abogados hacen, respecto al trato recibido por magistrados, secretarios y fiscales es únicamente "normal", llegando a ser el trato de los profesionales de la administración judicial, "muy correcto", sólo para un 34% de los encuestados (media resultante de los 42% de los magistrados, los 24 de los secretarios y el 36 de los fiscales).

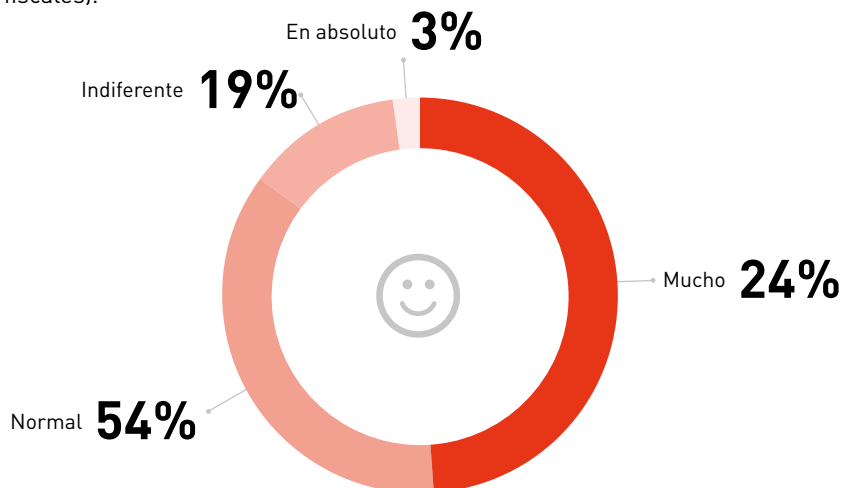

Gráfico 33. Trato correcto del Abogado contrario.

En relación a la actuación de la Fiscalía a la Jurisdicción de Familia, se ha detectado la falta de asistencia del Ministerio Fiscal a la vista, en los procedimientos contenciosos con menores. Este hecho, que este año ha sido constatado tanto en Barcelona, como en otros partidos judiciales de la demarcación ICAB, supone una afectación a las garantías del procedimiento y a la vez un cierto retraso, porque el hecho de no asistir a las vistas, hace necesario, en la mayoría de los procedimientos, conferir posteriormente a la celebración del juicio, traslado al Ministerio Público para que informe. Este dato contrasta con el hecho que Cataluña es la segunda Comunidad Autónoma que dispone de mayor número de fiscales adscritos (1.778 a nivel estatal, 296 a la CA de Madrid y 289 en Cataluña).

De acuerdo con lo expuesto, entendemos, que es necesario garantizar que la actuación del abogado como profesional que ejerce una defensa de los derechos e intereses de los ciudadanos, no se vea obstaculizada o limitada.

Por otro lado, más allá de estas consideraciones, hay que decir que los abogados y abogadas son atendidos por los Magistrado o Secretarios cuando lo necesitan:

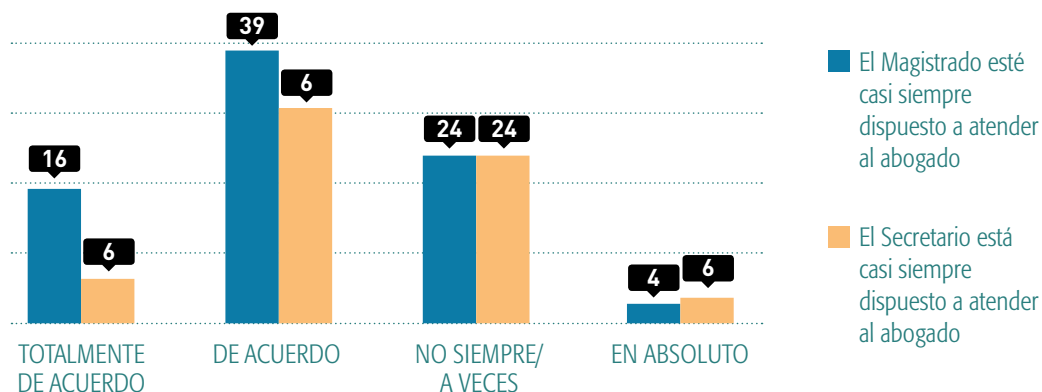

Gráfico 34. Atención al Abogado por parte del Magistrado y del Secretario Judicial.

Y, como no podía ser de otro modo, el respeto por el derecho de defensa no ha sido cuestionado:

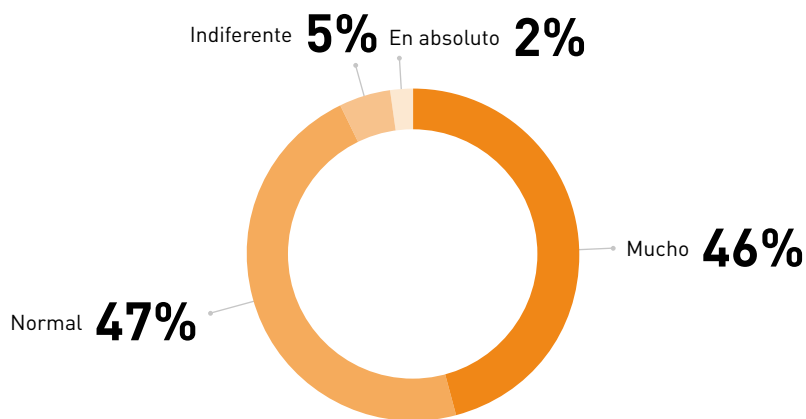

Gráfico 35. Posibilidad de la actuación respetando el derecho de defensa.

Hay decir que el Colegio de Abogados de Barcelona dispone de varias vías para atender a las personas colegiadas que puedan ver conculcados sus derechos en la actuación profesional.

Así, no sólo las figuras consolidadas del Diputado de Guardia o el amparo colegial pueden facilitar apoyo al abogado en su día a día; otras iniciativas más novedosas, como la creación de una Comisión dedicada específicamente al cuidado de las relaciones

con las diferentes administraciones y, en especial, la de Justicia; o la creación desde septiembre de 2013, del Teléfono Rojo, instrumento a disposición de todos los abogados y abogadas, las 24 horas del día, los 7 días de la semana de forma gratuita; son muy positivamente valorados en general por los abogados; a pesar de que este último servicio, todavía no es lo suficientemente conocido.

No obstante, la preocupación de los abogados no se centra únicamente en la pérdida de tiempo por los retrasos en los señalamientos o el trato recibido. Su profesionalidad hace que el transcurso del procedimiento en general, que es el que dará un resultado determinado a su cliente en su acceso a la justicia, sea de una importancia vital.

Por eso, preocupa el resultado de la encuesta de opinión sobre la agilidad y calidad de la tramitación del procedimiento, pues las malas valoraciones se consideran excesivamente altas:

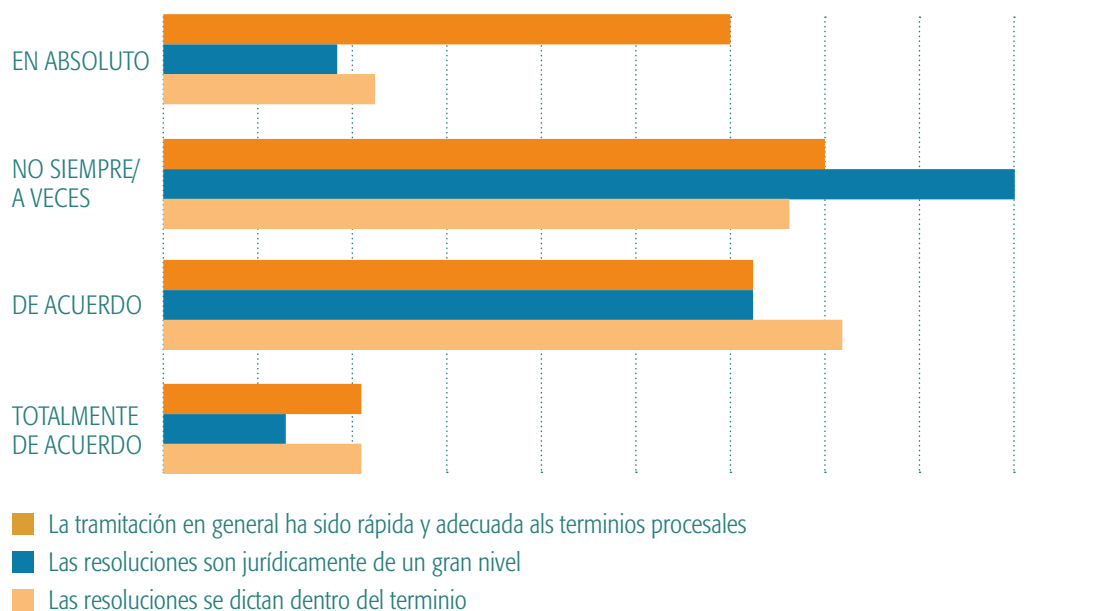

Gráfico 36. Agilidad y calidad de la tramitación del procedimiento.

3.2 Encuesta de opinión

Todas estas problemáticas han sido varias veces puestas de relevo a través de este Informe de la Justicia que recoge, entre otros, la encuesta sobre la situación de la Administración de Justicia que se realiza anualmente entre todos los colegiados y colegiadas del ICAB.

Este año la encuesta, que se realiza on-line a través de un vínculo que recoge las respuestas anónimas, ha sido atendida por 304 personas que manifiestan dedicarse fundamentalmente a la jurisdicción civil en Barcelona, aunque sin despreciar el importante número de abogados y abogadas que se dedican a otros áreas (penal y familia) y que desarrollan su actividad profesional a toda la demarcación del ICAB. Aunque por volúmenes, obviamente, el área metropolitana tiene mayores cuotas.

Pues bien, respecto a la causa de los retrasos que estábamos comentando, los abogados y abogadas nos informan que fundamentalmente es debido a una deficiente organización judicial, sin descartar la falta de puntualidad de los titulares de los órganos judiciales u otros profesionales intervinientes.

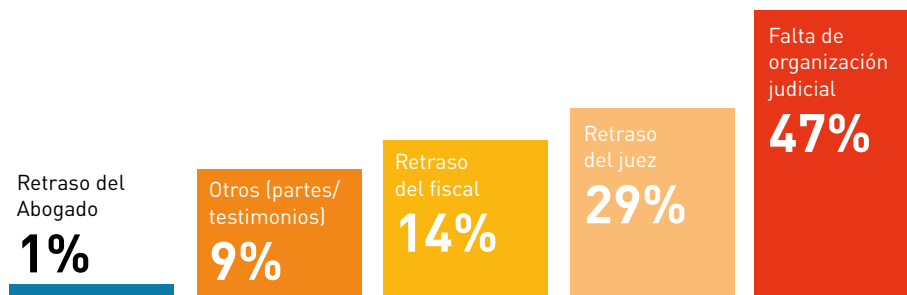

Gráfico 37. Causa de los retrasos.

Esta problemática, de mala organización judicial, a veces, tiene como resultado, no sólo el retraso en el inicio de la celebración de la vista programada, sino que puede llegar a comportar la suspensión de la misma.

En el estudio de campo antes mencionado constatamos que se vieron abocados a esta suspensión más del 9% de los juicios señalados con todas las consecuencias que esto comporta, pues supondrá con toda seguridad, retraso en el procedimiento, un nuevo señalamiento y nuevos desplazamiento de todos los intervinientes con las molestias que obviamente suponen para testigos o profesionales en general.

La causa más común para que se dé esta suspensión, tiene lugar cuando se detecta algún defecto formal en la notificación de la citación de alguna de las partes, como se puede comprobar del gráfico siguiente que recoge la opinión de los colegiados y colegiadas del ICAB.

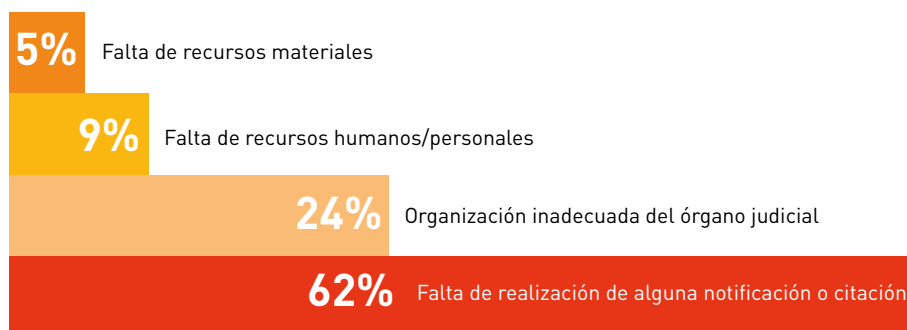

Gráfico 38. Causa de las suspensiones.

Como decíamos antes, los señalamientos sólo son una parte visible de todo el sistema judicial y que afecta a la tramitación del expediente, aunque no de una manera exclusiva.

Este Informe ya ha ido destacando con datos objetivos proporcionados por el propio Consejo General del Poder Judicial, los graves problemas de retrasos y pendencia.

Los abogados también lo denuncian con un aplastante rechazo a los plazos que en este momento se están produciendo:

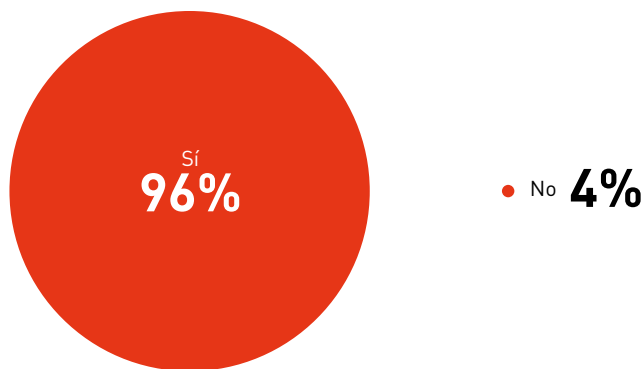

Gráfico 39. Retrasos en la tramitación.

Y añaden que mayoritariamente, la causa de estos retrasos (que no se tendrían que consentir) es como consecuencia, nuevamente, de una deficiente organización judicial, sin perjuicio de que la falta de recursos (44%) también tiene consecuencias inevitables.

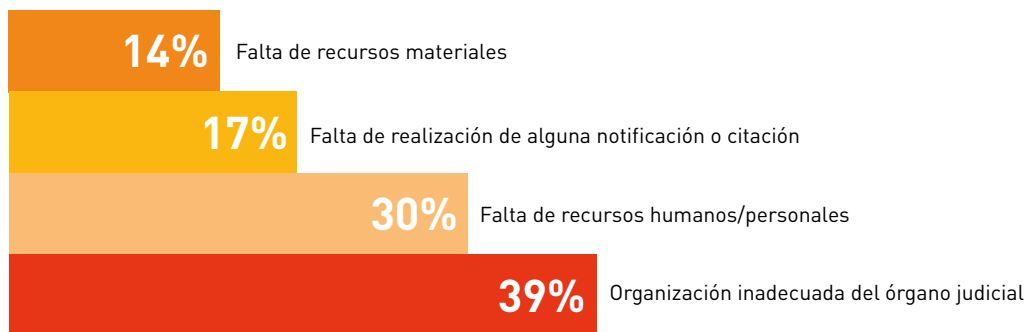

Gráfico 40. Causa de los retrasos en la tramitación.

Las medidas que hasta ahora se han puesto sobre la mesa para solucionar algunos de estos problemas, no sólo no convencen si no que, como se ha denunciado de manera específica por este Colegio de Abogados de Barcelona, puede suponer un obstáculo al acceso al a Justicia.

Nos estamos refiriendo, como no podía ser de otro modo, a la denunciada, denostada y rechazada Ley de Tasas respecto de la que el 68% de los abogados y abogadas que respondieron a la encuesta, informan que han vivido algún supuesto entre sus clientes de renuncia a la interposición de una acción judicial, como consecuencia de la misma.

Gráfico 41. Renuncias para interponer una acción como consecuencia de las tasas.

3.3 Barómetro del ICAB

El escepticismo sobre la Ley de Tasas no sólo es respecto del obstáculo al acceso a la Justicia que supone, sino que los abogados desconfían respecto de las promesas de recaudación para su posterior inversión.

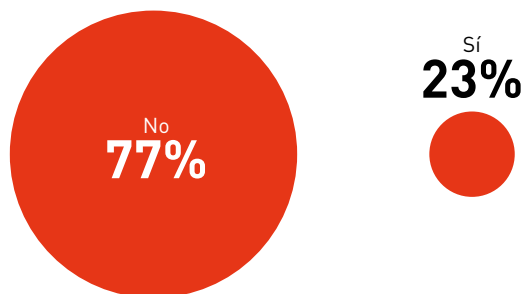

Gráfico 42. Consideras que las tasas judiciales aportarán recursos para contribuir a la modernización de la Administración de Justicia.

Pero no sólo ha sido la Ley de Tasas valorada a través de los diferentes canales de opinión del ICAB. Otras diferentes propuestas que han surgido desde el Gobierno, han tenido la posibilidad de ser analizadas y valoradas sobre todo a través del Barómetro del ICAB. Destaca la poca aceptación que puede llegar a tener la reforma de la LOPJ.

86%

NO

14%

SÍ

Gráfico 43: ¿Consideras adecuada la limitación del número máximo de recursos que la sala de lo civil del Tribunal Supremo podría ver anualmente, contemplada en la reforma de la LOPJ?

O el rechazo a la sustitución de Juzgados por parte de Jueces en prácticas:

77%

NO

23%

SÍ

Gráfico 44: ¿Consideras adecuado que los jueces titulares puedan ser sustituidos puntualmente por jueces en prácticas?

Rechazo superado en el caso de plantearse que la instrucción de los procedimientos penales pueda estar en manos de los Fiscales:

82,6%

NO

17,4%

SÍ

Gráfico 45: ¿Consideras que la Justicia funcionará mejor si el fiscal instruye los procedimientos penales?

Del mismo modo que se rechaza también la sustitución de la figura del Juez por la del notario en los procedimientos monitorios:

Gráfico 46. ¿Consideráis adecuado que se pueda llegar a efectuar la reclamación de deudas dinerarias, que actualmente corresponde al juicio monitorio, ante notario?

Ahora bien, hay aceptación sobre la posibilidad de que la ampliación de intervención de los Procuradores en las ejecuciones, pueda suponer realmente un adelanto en el tiempo de tramitación.

Gráfico 47. ¿Consideras que dar más competencias a los procuradores en las ejecuciones agilizará los procedimientos judiciales?

Esta herramienta de opinión, no sólo sirve para conocer qué piensan los abogados de algunas iniciativas legislativas. También es una herramienta de denuncia sobre los retrasos y disfunciones.

Destaca así, el trabajo realizado en el ámbito Social, en el que un 89% denunciaron retrasos superiores en un año en la tramitación de los expedientes de FOGASA.

Gráfico 48. ¿Has detectado un retraso superior a un año en la tramitación de los expedientes presentados ante FOGASA a partir de junio de 2012?

Es un retraso que se produce también en el servicio de conciliaciones previo y que viene a sumarse a las disfunciones y congestiones de la Jurisdicción social.

Gráfico 49. ¿Consideras que el tiempo de tramitación de las conciliaciones laborales ha mejorado?

Y es que hay que denunciar específicamente qué, en todo el ámbito social los tiempos se han incrementado de una manera alarmante en el último año. En concreto, las conciliaciones previas a la vía judicial, que podían tardar 15 días al señalarse, pasaron además de tres meses, y los expedientes de FOGASA que hasta el mediados del 2012 se resolvían en una media de 6 meses pasaron a resolverse en el plazo de un año y medio desde su presentación al citado organismo, hecho que originó tener que suscribir un contrato con una empresa pública (TRAGSA) con el fin de agilizar la tramitación de los expedientes presentados. Hay que destacar, que a lo largo del año 2014, se han resuelto expedientes presentados el último semestre de 2012.

4. Conclusiones

En resumen, la valoración que los abogados y abogadas hacemos de la situación de la Administración de Justicia, no puede ser de ninguna forma positiva y, desgraciadamente, no tenemos muchas esperanzas de que ésta mejore. En efecto, la crisis económica ha golpeado duramente una administración que ya de por sí se encontraba en inferioridad de condiciones respecto a otras administraciones.

La de Justicia siempre ha sido la hermana pobre de las administraciones. Es ya endémica y repetitiva la denuncia que hacemos desde estas líneas de que se trata de una administración en la que intervienen tantos profesionales dependientes de tan variadas y diferentes instituciones, que se produce un cierto alejamiento del ciudadano al que va dirigida. Y no sólo porque el mando organizativo no es cercano ni está unificado, sino porque, históricamente, se trata de un ámbito en el que, incluso en su lenguaje, se aleja de la ciudadanía.

Una prueba en Cataluña aparece justamente en el idioma utilizado mayoritariamente en las actuaciones judiciales.

Así, de la encuesta realizada a más de 300 personas colegiadas este año, se detecta que el uso del catalán es absolutamente minoritario en el ámbito judicial:

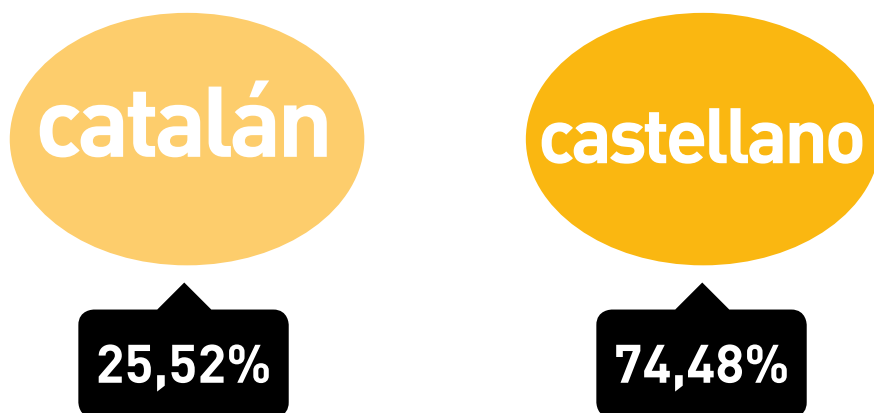

Gráfico 50. Idioma utilizado en los escritos judiciales.
También lo es respecto de otros ámbitos pero en menor medida como se puede comprobar del gráfico siguiente:

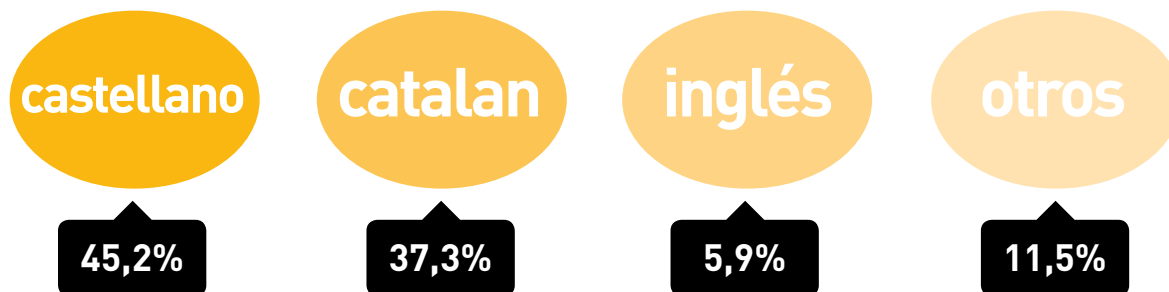

Gráfico 51. Idioma utilizado en los escritos no judiciales.

Pero esta diferencia no se produce como consecuencia de las preferencias del cliente que es atendido sino, desgraciadamente, de una costumbre por parte del profesional que se fija más en las preferencias idiomáticas del órgano al que se está dirigiendo:

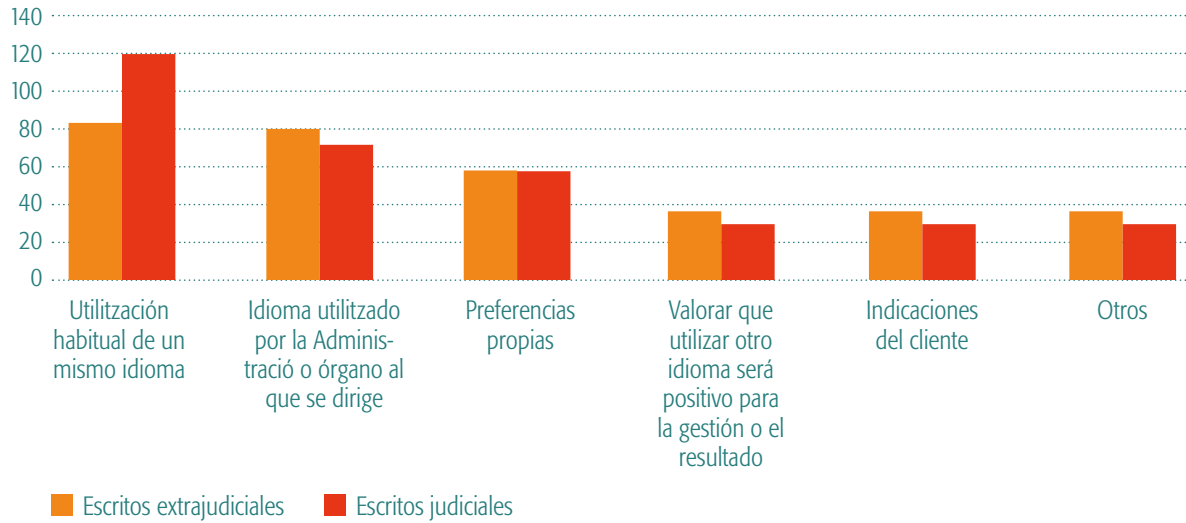

Gráfico 52. Parámetros que se tienen en cuenta para utilizar uno u otro idioma.

Hace falta pues trabajar también en este ámbito sin descuidarlo, dado que la proximidad que queremos de la Justicia también pasa por el idioma utilizado.

